
تقدیر و تشکر

سپاس خداوند بخشنده و مهربان را می گوییم که به این بندۀ حقیر توفیق کسب
قطرهای از دریای بی کران علمش را عطا فرمود.

از دکتر علیرضا مدقالچی به خاطر راهنماییهای ارزنده‌شان در طول مدت تحصیلیم
نهایت تشکر را دارم و از درگاه خداوند برای ایشان بهترینها را آرزومندم.

از دوستانم، آقایان مهندس علی میر عربی، مهندس نادر چنانی و جناب آقای
دکتر محمد هادی مدرسی که در طول مدت تحصیلیم از بهترین همراهان من بودند
سپاسگزارم.

از سرکار خانم رحیمی، کتابدار محترم دانشکده ریاضی در حصارک کرج نیز به
خاطر همکاریهای ایشان کمال تشکر را دارم، به امید موفقیتهای روز افزون برای ایشان.

چکیده

این پایان نامه براساس مقاله زیر می باشد

F.Ghahramani,R.J.Loy ,Generalized notion of amenability.

J.Funct.Anal.208(2004) 229-260.

در این پایان نامه ما مفهوم میانگین پذیری تقریبی، انقباض پذیری و روابط موجود بین شان را بررسی می کنیم.

واژه‌های کلیدی

جبر بanax میانگین پذیر، جبر بanax تقریباً میانگین پذیر، همانی تقریبی، مشتق.

پیشگفتار

این پایان نامه شامل هفت فصل می باشد.

فصل اول شامل تعریف اصلی این پایان نامه یعنی مفهوم میانگین پذیری می باشد، همچنین در این فصل مختصراً دربارهٔ نحوهٔ ساخته شدن فضای حاصلضربی تansوری دو جبر بanax توضیح می دهیم.

فصل دوم یکی از مهمترین نتایج تعریف مفهوم میانگین پذیری تقریبی را نشان می دهد. در این فصل نشان داده ایم که اگر از مفهوم میانگین پذیری تقریبی استفاده کنیم دو ردهٔ جبرهای بanax میانگین پذیر تقریبی و انقباض پذیر تقریبی با هم، هم ارز می شوند.

فصل سوم نیز به معادل شدن یک مفهوم جدید با میانگین پذیری می پردازد. در فصل چهارم به تعریف فضای بanax دنباله‌ای و نحوهٔ وارد شدن مفهوم تقریبی به این نوع از جبرهای بanax می پردازیم.

در فصل پنجم توصیفی از جبرهای بanax میانگین (انقباض) پذیر تقریبی کراندار را [12] بیان می کنیم و در فصل ششم به تعمیم چند قضیه از و نیز بیان شرایطی برای اینکه یک جبر بanax میانگین پذیر تقریبی دارای یک همانی تقریبی دو طرفه باشد می پردازیم.

در خاتمه نیز در بخش پیوست به ترتیب واژه‌نامه و فهرست مراجع گنجانده شده است.

برای تدوین این پایان نامه از مقالهٔ

F.Ghahramani, R.J.Loy, Y.Zhang, Generalized notion of amenability, part
2, Journal of Functional Analysis, 254(2008)1776-1810.

استفاده شده است.

فهرست مندرجات

فصل ۱

مفاهیم اولیه

۱.۱ تعریف. فضای برداری A روی میدان F را یک جبر می نامیم هرگاه

نگاشت دو خطی $\pi : A \times A \rightarrow A$ موجود باشد که $\pi(a, b) = a.b$ و برای هر a, b و

متعلق به A و λ متعلق به F دارای خواص زیر باشد:

$$a.(b.c) = (a.b).c \quad (1)$$

$$(a+b).c = a.c + b.c, \quad a.(b+c) = a.b + a.c \quad (2)$$

$$(\lambda.a).b = \lambda.(a.b) = a.(\lambda.b) \quad (3)$$

۱.۲ تعریف. فرض کنیم A یک جبر باشد. نرم p روی A را یک نرم جبری

گوئیم، هرگاه به ازای هر a و b متعلق به A داشته باشیم :

$$p(a.b) \leq p(a)p(b)$$

جبر A را همراه با نرم p یک جبر نرمدار گوئیم. جبر نرمدار A را یک جبر بanax می

نامیم اگر فضای A با نرم p کامل باشد.

۱.۳. تعریف.

هریختی جبری φ از جبر A به جبر B یک نگاشت خطی است بطوری که :

$$\varphi(xy) = \varphi(x)\varphi(y) \quad (x,y \in A)$$

یعنی φ از جبر A به جبر B یک نگاشت خطی و ضربی است.

هرگاه $C = B \cup C$ میدان اعداد مختلط باشد، یعنی آنگاه φ را یک

هریختی مختلط می‌گوییم.

۱.۴. قضیه.

فرض کنیم φ یک هریختی مختلط روی جبر A باشد در این

صورت φ پیوسته است و $1 \leq \|\varphi\| \leq \|x\|$ برای هر x متعلق به A با شرط $1 \leq \|\varphi\| \leq \|x\|$ باشد، یعنی φ عضو وارونپذیر از A می‌باشد (یعنی e_A عضو همانی A می‌باشد).

برهان. قضیه ۱-۷ از [23]. $\square$

۱.۵. تعریف.

فرض کنیم A یک جبر بanax بدون واحد روی میدان C باشد.

مجموعه $\tilde{A} = \{(a, \lambda) : a \in A, \lambda \in F\}$ با نرم و جمع و ضرب زیر به یک جبر واحد دار

روی میدان F با همانی $(1, 0)$ می‌شود:

$$\|(a, \lambda)\| = \|a\| + |\lambda|$$

$$(a_1, \lambda_1) + (a_2, \lambda_2) = (a_1 + a_2, \lambda_1 + \lambda_2)$$

$$(a_1, \lambda_1) \cdot (a_2, \lambda_2) = (a_1 \cdot a_2 + \lambda_2 \cdot a_1 + \lambda_1 \cdot a_2, \lambda_1 \cdot \lambda_2)$$

که $a_1, a_2 \in A$ و $\lambda_1, \lambda_2 \in F$ می‌باشند.

$\tilde{A}$ با نرم، جمع و ضرب تعریف شده در بالا یک جبر بanax واحد دار است. [23].

۱.۶. نماد گذاری.

اگر $A^\sharp$ واحد دار باشد $A^\sharp := A$ و اگر A بدون واحد باشد $A^\sharp := \tilde{A}$.

در هر حال عضو همانی $A^\sharp$ را با علامت e_A نشان می‌دهیم.

۷.۱ تعریف. فرض کنیم A یک جبر روی میدان F و E یک فضای برداری روی میدان F باشد. گوئیم E یک $-$ مدول چپ است هرگاه نگاشت دو خطی

از $E \times E$ به A موجود باشد بقسمی که:

$$a.(b.x) = (ab).x \quad (a, b \in A, x \in E)$$

به همین ترتیب فضای برداری E را یک $-$ مدول راست گوئیم هرگاه نگاشت دو

خطی از $E \times E$ به A موجود باشد بقسمی که:

$$(x.a).b = x.(ab) \quad (a, b \in A, x \in E)$$

فضای برداری E را یک $-$ مدول دو طرفه گوئیم هرگاه هم $-$ مدول چپ و A

$-$ مدول راست باشد و ضرب مدولی دارای خاصیت زیر باشد:

$$(a.x).b = a.(x.b) \quad (a, b \in A, x \in E)$$

۸.۱ تعریف. فرض کنیم A یک جبر بanax است. فضای بanax E را که یک

$-$ مدول چپ نیز باشد یک بanax A $-$ مدول چپ می نامیم اگر $\circ > K$ ای موجود

باشد بقسمی که:

$$\|a.x\| \leq K \|a\| \|x\| \quad (a \in A, x \in E)$$

فضای بanax E را که یک A $-$ مدول دوطرفه باشد یک بanax A $-$ مدول دوطرفه

می نامیم اگر $\circ > K$ موجود باشد بقسمی که:

$$\|a.x\| \leq K \|a\| \|x\| \quad \text{و} \quad \|x.a\| \leq K \|a\| \|x\| \quad (a \in A, x \in E)$$

۹.۱ تعریف. فرض کنیم A یک جبر و E یک $-$ مدول دوطرفه است E

جابجایی (متقارن) نامیده می شود اگر $a.x = x.a$ برای a متعلق به A و x متعلق به E .

۱۰.۱ تعریف. فرض کنیم A یک جبر نرمدار است، تور $(e_i)_{i \in I}$ در A را

یک همانی تقریبی چپ برای A گویند اگر برای هر a متعلق به A ،

$$\lim_i e_i a = a$$

که حد در نرم جبر A گرفته می شود.

به همین ترتیب تور $(e_i)_{i \in I}$ را یک همانی تقریبی راست برای A گویند اگر برای هر

a متعلق به A ،

$$\lim_i a e_i = a$$

تور $(e_i)_{i \in I}$ را یک همانی تقریبی برای A گوئیم اگر همانی تقریبی چپ و راست

باشد.

تور $(e_i)_{i \in I}$ را یک همانی تقریبی کراندار برای A گوئیم اگر علاوه بر همانی تقریبی

چپ و راست بودن شرط $\sup_i \|e_i\| < \infty$ را نیز دارا باشد.

۱۱.۱ تعریف. فرض کنیم A یک جبر باشد. عضو x متعلق به A را خود

توان گوئیم اگر $x^2 = x \cdot x = x$

۱۲.۱ قضیه (مزور)^۱. فرض کنیم A یک فضای باناخ و E یک زیر

مجموعه محدب از A است. بست E در $(A, \|\cdot\|)$ و بست ضعیف E با هم برابرند.

برهان. $\square$. [۲۳]

۱۳.۱ تعریف. فرض کنیم X و Y فضاهای باناخ روی میدان F و X^*, Y^*

به ترتیب فضاهای دوگان آنها باشند. برای x متعلق به X و y متعلق به Y ، $x \otimes y$ را به

---

^۱Mazur

فصل ۱ مفاهیم اولیه

عنوان عضوی از $BL(X^* \times Y^*, F)$ فضای $BL(X^* \times Y^*, F)$ در نظر می‌گیریم (تمام نگاشت‌های دو خطی کراندار از $X^* \times Y^*$ به توی F می‌باشد) که به ازای هر f متعلق به X^* و هر g متعلق به Y^* به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$x \otimes y(f, g) := f(x)g(y)$$

حاصلضرب تانسوری X و Y را با $X \otimes Y$ نمایش می‌دهیم و آن را بصورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$X \otimes Y = \text{linear span}\{x \otimes y : x \in X, y \in Y\}$$

یعنی $X \otimes Y$ زیرفضای خطی تولید شده در $BL(X^* \times Y^*, F)$ بوسیله اعضای $x \otimes y$ است که x متعلق به X و y متعلق به Y می‌باشد. حال با استفاده از نرم فضاهای X و Y فضای $X \otimes Y$ را به یک فضای نرمدار تبدیل می‌کنیم.

نرم، $R : X \otimes Y \rightarrow \mathbb{R}$ را با تعریف زیر نرم تانسوری تصویری روی $X \otimes Y$ می‌نامیم:

$$\|u\|_\pi := \inf\{\sum_{i=1}^n \|x_i\| \|y_i\| : u = \sum_{i=1}^n x_i \otimes y_i, n \in N\}$$

$$\|\mathbf{x} \otimes \mathbf{y}\|_\pi = \|x\| \|y\|$$

تکمیل شده فضای نرمدار $(X \otimes Y, \|\cdot\|_\pi)$ را حاصلضرب تانسوری تصویری X و Y گوئیم و آن را بصورت $X \hat{\otimes} Y$ نمایش می‌دهیم. در واقع از دو فضای بanax X و Y یک فضای بanax جدید $X \hat{\otimes} Y$ ساختیم. حال قضیه زیر ماهیت عناصر $X \hat{\otimes} Y$ را نشان می‌دهد.

۱۴.۱ قضیه. $ZBL(X^* \times Y^*, F)$ زیرفضایی از $X \hat{\otimes} Y$ شامل عناصری به

فرم $u = \sum_{i=1}^{\infty} x_i \otimes y_i$ است که $\|x_i\| \|y_i\| < \infty$ است و x_i عضو X و y_i عضو Y

داریم:

$$\|u\|_{\pi} := \inf\{\sum_{i=1}^{\infty} \|x_i\| \|y_i\| : u = \sum_{i=1}^{\infty} x_i \otimes y_i\}$$

برهان . [1]

حال روی فضای $X \hat{\otimes} Y$ یک ضرب تعریف می کنیم و ثابت می کنیم که با این

ضرب و نرم $\|\cdot\|_{\pi}$ یک جبر بanax است. ضرب را این گونه تعریف می کنیم:

$$(x_1 \otimes y_1) \cdot (x_2 \otimes y_2) = (x_1 \cdot x_2) \otimes (y_1 \cdot y_2) \quad (x_1, x_2 \in X, y_1, y_2 \in Y)$$

حال فرض کنیم u و v دو عضو دلخواه از فضای $X \hat{\otimes} Y$ است که

داریم $v = \sum_{j=1}^m x'_j \otimes y'_j$:

$$u \cdot v = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m x_i x'_j \otimes y_i y'_j$$

اما داریم:

$$\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m \|x_i x'_j\| \|y_i y'_j\| \leq \sum_{i=1}^n \|x_i\| \|y_i\| \sum_{j=1}^m \|x'_j\| \|y'_j\|$$

حال با گرفتن $\inf$ روی مجموعهای متناهی بدست می آوریم:

$$\|u \cdot v\|_{\pi} \leq \|u\|_{\pi} \|v\|_{\pi}$$

۱۵.۱ قضیه. فرض کنیم X و Y جبرهای نرمدار باشند. نرم $\|\cdot\|_{\pi}$ روی جبر

$X \hat{\otimes} Y$ یک جبر بanax است و $X \otimes Y$ نرم جبری است.

برهان . [1]

۱۶.۱ قضیه (گلدشتاین) ^۲.

فرض کنیم A یک فضای باناخ است. برای هر α از A^{**} تور (x_i) در A با خواص زیر موجود است:

$$(1). \text{ برای هر } i \text{ داریم، } \|x_i\| \leq \|\alpha\|.$$

$$(2). \text{ برای هر } \hat{x}_i \text{ با توپولوژی } \omega^*, \hat{x}_i \rightarrow \alpha.$$

در واقع قضیه گلدشتاین بیان می کند که A در A^{**} با توپولوژی ω^* چگال است.

۱۷.۱ تعریف.

فرض کنیم A یک جبر باناخ و X یک A -مدول دو طرفه

باناخ است. نگاشت خطی $D : A \rightarrow X$ را بقسمی که:

$$D(ab) = a.D(b) + D(a).b \quad (a, b \in A)$$

یک مشتق می نامیم. توجه کنید که در طول کار D را یک نگاشت پیوسته در نظر می گیریم مگر در جایی که خلاف آن بیان شده است.

۱۸.۱ نکته.

از روی تعریف مشتق بالا علت اینکه ما به X یک ساختار A -مدولی می دهیم این است که، نگاشت D که در شرط لایپ نیتز صدق می کند، خوش تعریف شود. یعنی چون $D(a.b) = a.D(b) + D(a).b$ هستند (یک X -مدول دو طرفه است) پس $D(ab)$ عضو X است.

۱۹.۱ نماد گذاری.

برای هر x عضو X یک A -مدول دو طرفه

باناخ است) $ad_x : A \rightarrow X$ را با ضابطه $ad_x(a) = a.x - x.a$ در نظر می گیریم. حال نشان

می دهیم که در شرط لایپ نیتز نیز صدق می کند:

$$ad_x(ab) = (ab).x - x.(ab) = (ab).x - a.x.b + a.x.b - x.(ab)$$

$$= a.(b.x - x.b) + (a.x - x.a).b \\ = a.ad_x(b) + ad_x(a).b \quad (a,b \in A, x \in X)$$

پس ad_x یک مشتق درونی القا شده بوسیله x می نامیم.

۱.۲۰ تعریف. فرض کنیم A یک جبر باناخ و X یک $-$ مدول دو طرفه باناخ است. مشتق $D : A \rightarrow X$ را تقریباً درونی می نامیم اگر تور(x_i) در X موجود باشد بقسمی که برای هر a از A

$$D(a) = \|.\| - \lim_i (a.x_i - x_i.a)$$

یا اگر بخواهیم بوسیله نگاشتهای درونی حد بالا را نمایش دهیم می نویسیم

$$. D = \lim_i ad_{x_i}$$

۱.۲۱ نکته. فرض کنیم A یک جبر باناخ و X یک $-$ مدول دو طرفه باناخ و X^* فضای دوگان X است. با استفاده از ضرب مدولی A روی X^* را نیز تبدیل به یک $-$ مدول دو طرفه باناخ می کنیم. تعریف می کنیم:

$$(a.f)(x) := f(x.a) \quad (a \in A, f \in X^*, X \in X)$$

$$(f.a)(x) := f(a.x) \quad (a \in A, f \in X^*, X \in X)$$

با تعریف $(a.f)$ و $(f.a)$ به صورت بالا، X^* نیز تبدیل به یک $-$ مدول دو طرفه باناخ می شود. جزئیات تعریف ضرب فوق در [2] به طور کامل بحث شده است.

برای ساختن یک ساختار A $-$ مدول دو طرفه باناخ روی X در ۱.۸ ثابتی را وابسته به ضرب عناصر A در X کردیم، علت این امر این است که با این شرط $a.f$ و $f.a$ هر دو متعلق به X^* می شوند، چون داریم:

$$\|a.f\| = \sup_{\|x\| \leq 1} \|(a.f)(x)\| \leq \|(a.f)(x)\| = \|f(x.a)\| \leq \|f\| \|x.a\|$$

حال چون $\|x.a\| \leq K\|x\|\|a\|$ پس داریم:

$$\|a.f\| \leq K\|x\|\|a\|$$

پس $a.f$ کراندار است پس عضو X^* است به همین ترتیب در مورد $f.a$.

۲۰.۱ تعریف. فرض کنیم A یک جبر بanax است.

جبر بanax A را میانگین پذیر گوئیم اگر برای هر A – مدول دو طرفه بanax مثل X ,

هر مشتق $D : A \rightarrow X^*$ درونی باشد، یعنی $\exists \xi \in X^*$ بقسمی که $D = ad_\xi$ ، یعنی برای

هر $a \in A$ داریم:

$$D(a) = a.\xi - \xi.a$$

با تعمیم مفهوم میانگین پذیری به تعریف میانگین پذیری تقریبی می‌رسیم.

۲۳.۱ تعریف. جبر بanax A رامیانگین پذیر تقریبی گوئیم اگر برای هر A –

مدول دو طرفه بanax مثل X هر مشتق $D : A \rightarrow X^*$ تقریبا درونی باشد، یعنی تور (ξ_i)

در X^* موجود باشد که

$$D(a) = \|\cdot\|_{X^*} - \lim_i ad_{\xi_i}(a)$$

جبر بanax A را بطور دنباله ای میانگین پذیر تقریبی گوئیم اگر برای هر A – مدول

دو طرفه بanax مثل X و هر مشتق $D : A \rightarrow X^*$ در X موجود باشد بقسمی

که $D = \lim_i ad_{\xi_i}$

به وضوح هر جبر بanax میانگین پذیر، میانگین پذیر تقریبی است. ولی در حالت کلی

عکس این مطلب برقرار نیست. برای دیدن مثالهایی در این زمینه به [12] و [14] مراجعه

فرمایید.

۱۴.۱ تعریف.

فرض کنیم A یک جبر بanax است. جبر بanax A را انقباض پذیر می نامیم اگر برای هر A – مدول دو طرفه بanax مثل X , هر مشتق $D : A \rightarrow X$ درونی باشد، و جبر بanax A را انقباض پذیرتقریبی گوئیم اگر برای هر A – مدول دو طرفه بanax مثل X , هر مشتق $D : A \rightarrow X$ تقریبا درونی باشد. همان طور که از تعاریف بالا مشاهده می کنیم هر جبر بanax تقریبا انقباض پذیر، تقریبا میانگین پذیر است، چون X^* دارای ساختار مدولی دو طرفه است.

۱۵.۱ نکته.

اگر قبل از نماد $D(a) = \lim_i ad_{\xi_i}(a)$ در $\lim_i$ قرار گیرد، یعنی $(D(a) = \omega^* - \lim_i ad_{\xi_i}(a))$ در توپولوژی ω^* از X^* است.

۱۶.۱ نکته.

در طول این پایان نامه دوگان دوم جبر بanax A را با A^{**} نمایش داده و A^{**} را با ضرب اول (ضرب چپ) آرنز^۳ در نظر می گیریم. جزئیات ویژگیهای ضربهای آرنز در [2] آمده است.

---

^۳Arens

فصل ۲

یک هم ارزی مفید

مفهوم میانگین پذیری و انقباض پذیری تقریبی توسط قهرمانی و لوی در [12] مطرح شد. یکی از مهمترین نتایج این مقاله هم ارزی این دوره جدید از جبرهای بanax است که در این فصل به تشریح آن می‌پردازیم.

۱.۲ قضیه. فرض کنیم A یک جبر بanax باشد، در این صورت A میانگین پذیر تقریبی است اگر و تنها اگر یکی از دو شرط هم ارز زیر برقرار باشند:

(۱). تور (M_v) در $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**}$ موجود باشد بقسمی که برای هر a از $A^\sharp$:

$$\pi^{**}(M_v) \rightarrow e \text{ و } a.M_v - M_v.a \rightarrow 0$$

(۲). تور (M'_v) در $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**}$ موجود باشد بقسمی که برای هر a از $A^\sharp$:

$$\pi^{**}(M'_v) = e \text{ و } a.M'_v - M'_v.a \rightarrow 0$$

البته توجه کنید که در اینجا همگرایی با نرم است و اگر A بطور ω^* – تقریباً میانگین پذیر باشد همگرایی های بالا در توپولوژی ω^* می باشد.

فصل ۲ یک هم ارزی مفید

برهان . [12]

۲.۲ نکته. نگاشت $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp \rightarrow A^\sharp$ با ضابطه $a \otimes b \rightarrow a.b$ نگاشت ضرب

نامیده می شود و π^{**} را نگاشت از $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**}$ به A^{**} در نظر می گیریم. چون طبق

قضیه گلدشتاین $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ در $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**}$ با توپولوژی ω^* چگال است و چون π^{**}

نگاشت حاصل از توسعی π می باشد، پس π^{**} بطور ω^* پیوسته است.

۳.۲ قضیه. فرض کنیم A یک جبر بanax است، در این صورت A انقباض پذیر

تقریبی است اگر و تنها اگر هر یکی از دو شرط هم ارز زیر برقرار باشند:

(۱). تور (M_v) در $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ موجود باشد بقسمی که برای هر a از $A^\sharp$:

$$\pi(M_v) \rightarrow e \text{ و } a.M_v - M_v.a \rightarrow \circ$$

(۲). تور (M'_v) در $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ موجود باشد بقسمی که برای هر a از $A^\sharp$:

$$\pi(M'_v) = e \text{ و } a.M'_v - M'_v.a \rightarrow \circ$$

(۳). تورهای (M''_v) در $A \hat{\otimes} A$ و (F_v) و (G_v) در A موجود باشند بقسمی که برای

هر a از A داریم:

$$. a.M''_v - M''_v.a + F_v \otimes a - a \otimes G_v \rightarrow \circ \quad .(\tilde{1})$$

$$. G_v.a \rightarrow a \text{ و } a.F_v \rightarrow a \quad .(b)$$

$$. \pi(M''_v).a - F_v.a - G_v.a \rightarrow \circ \quad .(b_p)$$

برهان . [12]

۴.۲ قضیه. فرض کنیم A یک جبر بanax است، در این صورت A (تقریباً)

میانگین پذیر است اگر و تنها اگر $A^\sharp$ (تقریباً) میانگین پذیر باشد.

فصل ۲ یک هم ارزی مفید

برهان . $\square$. [12]

حال با بیان این مقدمات و ملزومات به بیان و اثبات هم ارزی اصلی این فصل می

پردازیم:

۵.۲ قضیه. فرض کنیم A یک جبر بanax باشد. گزاره های زیر هم ارزند:

(۱). A انقباض پذیر تقریبی است.

(۲). A میانگین پذیر تقریبی است.

(۳). A^* — میانگین پذیر تقریبی است.

برهان. چون برای هر A — مدول دو طرفه بanax مثل X ، X^* (دوگان X) نیز

یک A — مدول دو طرفه بanax است (۱) به (۲) اثبات می شود. اثبات (۲) به (۳) نیز

چون توپولوژی ω^* از توپولوژی ω ضعیفتر است، بدیهی می باشد. پس برای کامل

شدن (۳) به (۱) را نشان می دهیم.

فرض کنیم که (۳) برقرار باشد. طبق قضیه ۴.۲، $A^\sharp$ نیز بطور ω^* — میانگین پذیر

تقریبی است. حال با توجه به قضیه ۱.۲ تور (M_v) در $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**}$ موجود است

بقسمی که برای هر a از $A^\sharp$ و $e^{**}(M_v) \rightarrow {}^\circ A^\sharp$ به ترتیب در

توپولوژی ω^* از $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ و A^{**} .

حال فرض کنیم $\epsilon > 0$ اختیار شده است. با توجه به اینکه عناصر پایه توپولوژی ω^* ،

بوسیله یک تعداد متناهی از عناصر تولید می شود، مجموعه های متناهی F از $A^\sharp$ و Φ

از $(A^\sharp)^*$ و N از $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^*$ را اختیار می کنیم.

چون $a \in N$ با توپولوژی ω^* ، پس v ای وجود دارد بقسمی که:

فصل ۲ یک هم ارزی مفید

$$| \langle a.f - f.a, M_v \rangle | = | \langle f, a.M_v - M_v.a \rangle | < \epsilon$$

و نیز چون $\pi^{**}(M_v) \rightarrow e$ با توپولوژی ω^* پس در اینجا نیز v ای وجود دارد بقسمی

که:

$$| \langle \phi, \pi^{**}(M_v) - e \rangle | < \epsilon$$

دو نامعادله بالا به ازای هر a از F و هر ϕ از Φ و هر f از N برقرار است.

طبق قضیه گلدشتاین برای هر v ، تور (m_i^v) از $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ وجود دارد

بقسمی که $\hat{m}_i^v \rightarrow M_v$ با توپولوژی ω^* پس به ازای اندیس مناسب i داریم:

$$| \langle a.f - f.a, M_v \rangle - \langle a.f - f.a, m_i^v \rangle | < \epsilon$$

و چون خود $| \langle a.f - f.a, M_v \rangle |$ از ϵ کوچکتر است بنابراین

$$| \langle f, a.m_i^v - m_i^v.a \rangle | = | \langle a.f - f.a, m_i^v \rangle | < \epsilon$$

و نیز چون $\pi^{**}(\omega^*)$ پیوسته است داریم:

$$| \langle \phi, \pi(m_i^v) - e \rangle | < \epsilon$$

که دو نامعادله بالا به ازای هر a از F و هر ϕ از Φ و هر f از N برقرار است.

بنابراین از بحث فوق نتیجه می شود که توری مانند (m_λ) از $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ موجود است

بقسمی که برای هر a از $A^\sharp$ داریم، $a.m_\lambda - m_\lambda.a \rightarrow \circ$ و $\pi(m_\lambda) \rightarrow e$ به طور ضعیف

و به ترتیب در $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ و

در پایان برای هر مجموعه متناهی $F = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ از $A^\sharp$ مثل F داریم:

$$(a_1.m_\lambda - m_\lambda.a_1, a_2.m_\lambda - m_\lambda.a_2, \dots, a_n.m_\lambda - m_\lambda.a_n, \pi(m_\lambda)) \rightarrow (\circ, \circ, \dots, e)$$

بطور ضعیف در $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^n \oplus A^\sharp$. بنابراین:

فصل ۲ یک هم ارزی مفید

$$(\circ, \circ, \dots, e) \in \omega^* - cl \{(a_1.m_\lambda - m_\lambda.a_1, a_2.m_\lambda - m_\lambda.a_2, \dots, a_n.m_\lambda - m_\lambda.a_n, \pi(m_\lambda)\}$$

اما چون

$$(\circ, \circ, \dots, e) \in \omega^* - cl \{(a_1.m_\lambda - m_\lambda.a_1, a_2.m_\lambda - m_\lambda.a_2, \dots, a_n.m_\lambda - m_\lambda.a_n, \pi(m_\lambda)\} \subseteq$$

$$\omega^* - cl, con \{(a_1.m_\lambda - m_\lambda.a_1, a_2.m_\lambda - m_\lambda.a_2, \dots, a_n.m_\lambda - m_\lambda.a_n, \pi(m_\lambda)\}$$

پس $(\circ, \circ, \dots, e)$ متعلق است به:

$$\omega^* - cl, con \{(a_1.m_\lambda - m_\lambda.a_1, a_2.m_\lambda - m_\lambda.a_2, \dots, a_n.m_\lambda - m_\lambda.a_n, \pi(m_\lambda)\}$$

حال قضیه‌های باناخ نتیجه می‌دهد که برای $\circ$ ای عضو $co\{m_\lambda\}$ بقسمی

که:

$$\|a.u_{\epsilon,F} - u_{\epsilon,F}.a\| < \epsilon \quad , \quad \|\pi(u_{\epsilon,F}) - e\| < \epsilon$$

برای هر a متعلق به F . حال با توجه به قضیه ۳.۲، (۱) نتیجه می‌شود. $\square$

۶.۲ تذکر. طبق تذکر ۵.۱۱ از [14] قسمت (b)، برای یک جبر باناخ A دو مفهوم

بطور دنباله‌ای میانگین پذیر تقریبی و بطور دنباله‌ای انقباض پذیری تقریبی، هم ارز نمی‌باشند.

فصل ۳

مفاهیم یکنواخت

۱.۳ تعریف. فرض کنیم A یک جبر باناخ، X یک $-$ مدول دو طرفه باناخ و $D : A \rightarrow X^*$ یک مشتق پیوسته باشد. A را یک جبر بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر گوئیم اگر D را بتوان بطور یکنواخت روی گوی یکه A تقریب زد. یعنی دنباله (ξ_i) در X^* موجود باشد که برای هر a از گوی یکه A داریم:

$$D(a) = \|.\| - \lim_i ad_{\xi_i}(a)$$

بوضوح هر جبر باناخ میانگین پذیر، بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر است. حال در این فصل به اثبات عکس این مطلب می پردازیم.

۲.۳ قضیه. فرض کنیم A یک جبر باناخ و $A^\sharp \hat{\otimes} A^{\sharp op} \rightarrow A^\sharp$: π نگاشت ضرب باشد ($A^{\sharp op}$ همان جبر $A^\sharp$ است با این تفاوت که ضربیش برعکس شده، در واقع ضرب در $A^{\sharp op}$ این گونه تعریف می شود، $a.b := ba$ ، $a.b = b.a$ ضرب در $A^{\sharp op}$ را نشان می دهد و ba ضرب در $A^\sharp$) در این صورت A میانگین پذیر است اگر و تنها اگر $K_0 = \ker \pi$ دارای

یک همانی تقریبی راست کراندار باشد.

برهان. [16]، قضیه 2.25 قسمت 6.

۳.۳ قضیه. جبر بanax A بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر اگر و تنها اگر میانگین پذیر باشد.

برهان. فرض کنیم A بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر است. بنا بر قضیه ۴.۲ جبر بanax $A^\#$ میانگین پذیر است اگر و تنها اگر A میانگین پذیر باشد. پس بدون از دست دادن کلیت فرض می کنیم A دارای عضو واحد (یکه) است و این عضو را با e نمایش می دهیم.

حال جبر بanax $A \hat{\otimes} A^{op}$ را با ضرب $(a \otimes b).(c \otimes d) = ac \otimes bd$ $(a, b, c, d \in A)$ در نظر می گیریم.

فرض کنیم $\pi: A \hat{\otimes} A^{op} \rightarrow A$ نگاشت ضرب باشد، بنا بر قضیه ۲.۳ برای میانگین پذیر بودن کافی است ثابت کنیم $K = \ker \pi$ دارای یک همانی تقریبی راست کراندار می باشد یا بطور معادل طبق قضیه ۳.33 از [7] و گزاره ۴.11 از [1] K^{**} دارای یک همانی راست باشد.

به ازای هر a, b از A و عضو t از $A \hat{\otimes} A^{op}$ بنا بر تعریف ضرب بالا داریم:

$$(a \otimes b).t = a.t.b \quad (1)$$

حال طبق ω^* - پیوستگی عمل ضرب (1) به ازای هر t عضو $(A \hat{\otimes} A^{op})^{**}$ نیز برقرار است. حال فرض می کنیم $s = \sum_j a_j \otimes b_j \in K^{**}$ ، آنگاه برای $t \in K^{**}$ داریم: $\pi(s) = \sum_j a_j b_j = 0$ و با استفاده از (1) نتیجه می شود:

فصل ۳ مفاهیم یکنواخت

$$\begin{aligned} st - s &= \sum_j (a_j \otimes b_j) \cdot t - t \sum_j a_j b_j - \sum_j a_j \otimes b_j + e \otimes \sum_j a_j b_j \\ &= \sum_j (a_j \cdot t - t \cdot a_j - a_j \otimes e + e \otimes a_j) \cdot b_j \end{aligned}$$

حال از طرفین رابطه بالا نرم می‌گیریم، بدست می‌آید:

$$\|st - s\| \leq \sum_j \|a_j\| \|b_j\| \sup_{a \in A} \|a \cdot t - t \cdot a - a \otimes e + e \otimes a\|$$

که A_1 گویی که A است. بنابراین داریم:

$$\|st - s\| \leq \|s\| \sup_{a \in A} \|a \cdot t - t \cdot a - a \otimes e + e \otimes a\| \quad (s \in K_0) \quad (2)$$

حال $s \in K_0^{**}$ را در نظر می‌گیریم. طبق قضیه گلدشتاین توری مانند (s_i)

در K_0 موجود است بقسمی که $\|s_i\| \leq \|s\|$ و $s_i \rightarrow s$ با توپولوژی ω . بنابراین

$$s_i t - s_i \rightarrow st - s$$

پس برای هر f از K_0^* داریم $|(s_i t - s_i)(f) - (st - s)(f)| < \epsilon$ که با استفاده از

خواص قدر مطلق بدست می‌آید، بنابراین:

$$\|st - s\| \leq \sup_i \|s_i t - s_i\|$$

پس داریم:

$$\|st - s\| \leq \sup_i \|s_i t - s_i\| \leq \sup_i \|s_i\| \sup_{a \in A} \|a \cdot t - t \cdot a - a \otimes e + e \otimes a\|$$

$$\leq \|s\| \sup_{a \in A} \|a \cdot t - t \cdot a - a \otimes e + e \otimes a\|$$

پس رابطه (2) به ازای هر s متعلق به K_0^{**} نیز درست است.

نگاشت $D(a) = a \otimes e - e \otimes a$ با ضابطه $D : A \rightarrow K_0^{**}$ یک مشتق پیوسته است.

چون A بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر است بنابراین با توجه به فرض های

قضیه دنباله (t_n) در K_0^{**} و همچنین دنباله (ϵ_n) که $\epsilon_n \rightarrow 0$ موجودند که:

فصل ۳ مفاهیم یکنواخت

$$\|a \cdot t_n - t_n \cdot a - a \otimes e + e \otimes a\| \leq \epsilon_n \|a\| \quad (a \in A) \quad (3)$$

بنابراین عملگر $\rho_{t_n}(s) = s \cdot t_n : K_{\circ}^{**} \rightarrow K_{\circ}^{**}$ در

شرط ۱ $\|\rho_{t_n} - id_{K_{\circ}^{**}}\| < 1$ برای n های بقدر کافی بزرگ صدق می کند. بنا بر قضیه

۴.۱ برای n های بقدر کافی بزرگ وارونپذیر است. پس ρ_{t_n} به ازای n مناسب

پوشاست، بنابراین x ای متعلق به $K_{\circ}^{**}$ وجود دارد بقسمی که $x \cdot t_n = t_n$. حال برای هر

عضو y داریم، $y \cdot x \cdot t_n = y \cdot t_n = y$ که این نتیجه می دهد، $y \cdot (yx - y) = 0$.

از خاصیت یک به یک بودن ρ_{t_n} (برای n مناسب) نتیجه می شود که $y \cdot x = yx$. پس

$K_{\circ}^{**}$ دارای یک همانی راست است. بنابراین A میانگین پذیر است. $\square$

۴.۳ قضیه. جبر بanax A بطور یکنواخت تقریباً انقباض پذیر است اگر و تنها اگر

انقباض پذیر باشد.

برهان. قضیه ۴.۱ از [12]. $\square$

۵.۳ نکته. دو قضیه بالا نشان می دهد که دو مفهوم بطور یکنواخت تقریباً

میانگین پذیر و بطور یکنواخت تقریباً انقباض پذیر با هم معادل نیستند. چون اگر معادل

شوند دو مفهوم میانگین پذیری و انقباض پذیری با هم معادل می شوند که در حالت

کلی این مسئله درست نمی باشد.

کرتیس در قضیه 6.2 مقاله [21] نشان داده است که یک جبر بanax انقباض پذیر

جایجاپی، با بعد متناهی است یعنی به ازای n ای با C^n یکریخت است.

حال اگر یک جبر بanax جایجاپی و میانگین پذیر و نا متناهی بعد در نظر بگیریم این

دو مفهوم یعنی انقباض پذیری و میانگین پذیری در این حالت با هم، هم ارز نیستند.

فصل ۳ مفاهیم یکنواخت

به عنوان مثال (S, c) که یک زیرمجموعه شمارش ناپذیراز R است، یک جبر بanax میانگین پذیر نامتناهی بعد است، پس انقباض پذیر نیست.

۶.۳ نتیجه. هر جبر بanax با بعد متناهی و تقریباً میانگین پذیر، میانگین پذیر است.

برهان. اگر یک جبر بanax مثل A متناهی بعد و تقریباً میانگین پذیر باشد آنگاه این جبر بanax بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر است. بنابراین نتیجه از قضیه قبل بدست می آید. $\square$

فصل ۲

فضای دنباله‌ای

۱.۴ تعریف. فرض کنید C^N فضای همه توابع از N به C است. هر زیرجبر c_0 با ناخراحت c_0 را یک جبر با ناخدا نباید معرفت براینکه $A \subseteq C^N$ که در آن c_0 زیرجبری از C^N متشکل از دنباله هایی است دارای محمول فشرده (در واقع چون در فضای C^N گستته یک زیرمجموعه فشرده است اگر و تنها اگر متناهی باشد، همان $C_C(N)$ می باشد) یعنی c_0 شامل دنباله هایی است که فقط تعداد متناهی از اعضایش مخالف باشد.

به عنوان مثال (N, c_0) و (N, l^p) برای $1 \leq p < \infty$ دنباله‌ای روی N هستند.

۲۰. نکته. تمامی جبرهای بanax تقریباً میانگین پذیر شناخته شده دارای همانی تقریبی کراندار می باشند، ولی آن چه که در حالت کلی در مورد جبرهای بanax تقریباً میانگین پذیر می توان گفت این است که این جبرها دارای همانی تقریبی یکطرفه،

احتمالاً بی کران می باشند.

بنابراین این مطلب برای ما جالب است که شرایطی را بیابیم که تحت این شرایط یک جبر بanax تقریباً میانگین پذیر دارای همانی تقریبی کراندار باشد.

۳۰.۴ لم. فرض کنیم A یک جبر بanax تقریباً میانگین پذیر باشد، آنگاه A دارای همانی تقریبی راست و چپ می باشد.

برهان. لم 2.2 از [12]. $\square$

۴.۴ نکته. طبق گزاره 11.6 از [1] هنگامی که جبر بanax A دارای همانی تقریبی چپ و راست کراندار باشد، آنگاه این جبر دارای یک همانی تقریبی دو طرفه کراندار است. به این صورت که اگر $(e_\lambda)_{\lambda \in \Lambda}$ همانی تقریبی چپ کراندار و $(f_\mu)_{\mu \in M}$ همانی تقریبی راست کراندار باشد آنگاه داریم $(f_\mu + e_\lambda - f_\mu e_\lambda)_{(\lambda, \mu) \in (\Lambda \times M)}$ یک همانی تقریبی دو طرفه کراندار برای A است.

البته در اینجا $M \times \Lambda$ یک مجموعه جهتدار با رابطه: $(\lambda, \mu) \lesssim (\lambda', \mu')$ اگر $\lambda' \lesssim \lambda$ و $\mu' \lesssim \mu$ می باشد.

$$\begin{aligned} \|(f_\mu + e_\lambda - f_\mu e_\lambda)x - x\| &= \|e_\lambda x - x + f_\mu x - f_\mu e_\lambda x\| \\ &\leq \|e_\lambda x - x\| + \|f_\lambda\| \|x - e_\lambda x\| \end{aligned}$$

چون (f_μ) کراندار و (e_λ) یک همانی تقریبی است پس به وضوح معلوم است که $(f_\mu + e_\lambda - f_\mu e_\lambda)$ یک همانی تقریبی چپ کراندار است و بطور مشابه یک همانی تقریبی راست کراندار نیز می باشد.

اما این حکم در حالت بی کران بودن همانی های تقریبی برقرار نمی باشد. برای

مشاهده مثالی در این رابطه به مثال 2.2 از [7] مراجعه کنید.

۴.۵ قضیه. هریک از شرایط زیر برای تقریباً میانگین پذیر بودن دنباله‌ای کافی

است:

(۱). برای جبر بanax A دنباله (G_n) در $A \hat{\otimes} A$ وجود داشته باشد بقسمی که

نگاشت ضرب است) و برای هر a متعلق به A داشته باشیم: $\pi(G_n) = e$

$$\|a.G_n - G_n.a\| \rightarrow 0$$

(۲). جبر بanax دنباله‌ای با یک همانی تقریبی کراندار در c_{∞} باشد.

برهان. نتایج 2.2 و 3.5 از [5]. $\square$

۶.۴ نماد گذاری. به ازای هر n عضو N قرار می‌دهیم $E_n = \chi_{[1,n]}$ و

هر دو عضو $e_n = \chi_{\{n\}}$.

۷.۴ قضیه. فرض کنیم A یک جبر بanax دنباله‌ای است بقسمی که (E_{n_k}) یک

همانی تقریبی کراندار است که در آن (n_k) صعودی است. آنگاه A بطور دنباله‌ای

تقریباً انقباض پذیر است (چون A بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است، بطور دنباله

ای تقریباً میانگین پذیر نیز می‌شود) اگر و تنها اگر A یک همانی تقریبی دنباله‌ای

کراندار در c_{∞} داشته باشد.

برهان. فرض کنیم A بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است، و نیز فرض کنیم

بی کران است، چون در غیر اینصورت نتیجه بدست آمده است.

فرض می‌کنیم $P_k = E_{n_{k+1}} - E_{n_k}$ یک دنباله بی کران از عناصر

خودتوان است (در صورت نیاز بالرجوع به یک زیر دنباله). در واقع

چون (E_{n_k}) یک همانی تقریبی است n_k را آنقدر بزرگ اختیار کرده که $E_{n_{k+1}} E_{n_k}$ با E_{n_k} یکی شوند پس داریم:

$$(E_{n_{k+1}} - E_{n_k})^2 = E_{n_{k+1}}^2 + E_{n_k}^2 - 2E_{n_{k+1}} E_{n_k} = E_{n_{k+1}} + E_{n_k} - 2E_{n_k} = E_{n_{k+1}} - E_{n_k}$$

پس P_k ها خودتوان هستند.

قرار می‌دهیم $T_k : A \rightarrow A$ را با ضابطه $T_k x = x E_{n_k}$ نگاشت. آنگاه چون (E_{n_k}) یک همانی تقریبی است دنباله (T_k) نقطه‌ای به همانی می‌کنیم. میل می‌کند، بنابراین با استفاده از قضیه کرانداری یکنواخت $\|T_k\| \leq B$ داریم

$$Z_k = \frac{P_k}{\|P_k\|} \leq 2B$$

حال با استفاده از مفروضات قضیه و قضیه ۲.۲ نتیجه می‌شود که دنباله (M_n) در $A \hat{\otimes} A$ وجود دارند بقسمی که (F_n) یک همانی تقریبی برای A است و برای هر x متعلق به A داریم:

$$x.M_n - M_n.x - x \otimes F_n + F_n \otimes x \rightarrow 0$$

اگر x متعلق به A باشد، چون E_{n_k} یک همانی تقریبی برای A است پس متعلق به c_{00} است بنابراین $x - E_{n_k}x \rightarrow 0$. پس چون $E_{n_k}x \in c_{00}$ زیر $supp E_{n_k}x$ قرار می‌گیرد پس $E_{n_k} \in c_{00}$)

پس میتوان فرض کرد که M_n متعلق به $c_{00} \otimes c_{00}$ و F_n متعلق به c_{00} است.

با استفاده از قضیه کرانداری یکنواخت برای نگاشت

L ثابت مشتبه مثل $A \hat{\otimes} A$ بتوی $x \rightarrow x.M_n - M_n.x - x \otimes F_n + F_n \otimes x$

فصل ۴ فضای دنباله‌ای

موجود است بقسمی که:

$$\|x.M_n - M_n.x - x \otimes F_n + F_n \otimes x\| \leq L\|x\| \quad (n \in N) \quad (3)$$

حال در (3) قرار می‌دهیم $x = Z_k$, داریم:

$$\|Z_k.M_n - M_n.Z_k - Z_k \otimes F_n + F_n \otimes Z_k\| \leq L \quad (n \in N) \quad (4)$$

حال فرض می‌کنیم $M_n = \sum_i (\sum_j a_{ij}^{(n)} e_j) \otimes (\sum_l b_{il}^{(n)} e_l)$ و $F_n = \sum_j f_j^{(n)} e_j$ که

$$\sum_i \|(\sum_j a_{ij}^{(n)} e_j)\| \|(\sum_l b_{il}^{(n)} e_l)\| \leq \|M_n\| + 1$$

البته توجه کنید چون F_n و M_n به ترتیب به c_{++} و c_{++} تعلق دارند، هر یک از

جمع‌های بالا متناهی است و نیز $a_{ij}^{(n)}$ و $f_j^{(n)}$ برای هر i, j, n متعلق به C می‌باشند.

حال داریم:

$$\|P_k\|(Z_k.M_n - M_n.Z_k - Z_k \otimes F)$$

$$= P_k.M_n - M_n.P_k - P_k \otimes F_n$$

$$\begin{aligned} &= \sum_i (\sum_{j=n_k+1}^{n_{k+1}} a_{ik}^{(n)} e_j) \otimes (\sum_j b_{ij}^{(n)} e_j) - \sum_i (\sum_j a_{ij}^{(n)} e_j) \otimes (\sum_{l=n_k+1}^{n_{k+1}} b_{il}^{(n)} e_l) \\ &\quad - \sum_{j=n_k+1}^{n_{k+1}} e_j \otimes (\sum_i \sum_{l=n_i+1}^{n_{i+1}} f_l^{(n)} e_l) \end{aligned}$$

توجه کنید که چون P_k خود توان است پس $Z_k P_k = P_k$, داریم:

$$\|P_k\|(Z_k.M_n.P_k - M_n.Z_k.P_k - Z_k \otimes F_n.P_k)$$

$$\begin{aligned} &= \sum_i (\sum_{j=n_k+1}^{n_{k+1}} a_{ik}^{(n)} e_j) \otimes (\sum_{l=n_k+1}^{n_{k+1}} b_{il}^{(n)} e_l) - \sum_i (\sum_j a_{ij}^{(n)} e_j) \otimes (\sum_{l=n_k+1}^{n_{k+1}} b_{il}^{(n)} e_l) \\ &\quad - \sum_{j=n_k+1}^{n_{k+1}} e_j \otimes \sum_{l=n_k+1}^{n_{k+1}} f_l^{(n)} e_l. \end{aligned} \quad (5)$$

حال جمله سمت راست (5) را در نظر بگیرید. برای هر k , $\sum_{j=n_k+1}^{n_{k+1}} e_j$ دارای نرم واحد است و $\sum_{l=n_k+1}^{n_{k+1}} f_l^{(n)} e_l \rightarrow 0$. همچنین ضرب از

فصل ۴ فضای دنباله‌ای

راست بوسیله P_k ها یک نگاشت، با کران $2B$ است (چون:

$$\|(a \otimes b)P_k\| = \|a \otimes bP_k\| = \|a \otimes T_k b\| \leq \|a\| \|T_k b\| \leq \|a\| \|b\| \|T_k\|$$

$$(\leq \|a\| \|b\| 2B$$

حال داریم: $\|\sum_i (\sum_{j=n_k+1}^{n_{k+1}} a_{ik}^{(n)} e_j) - (\sum_i a_{ij}^n e_j)\| \leq (1 + 2B) \|\sum_i (\sum_j a_{ij}^{(n)} e_j)\|$

بنابراین جملات دیگر در (۵) حداکثر دارای نرم:

$$\begin{aligned} & \|\sum_i \sum_{n_k+1}^{n_{k+1}} a_{ik}^{(n)} e_j - \sum_i \sum_j a_{ij}^{(n)} e_j\| \cdot \|(\sum_{l=n_k+1}^{n_{k+1}} b_{il}^{(n)} e_l)\| \\ & \leq 2B(1 + 2B) \sum_i \|\sum_j a_{ij}^{(n)} e_j\| \|\sum_l b_{il}^{(n)} e_l\| \\ & \leq 2B(1 + 2B)(\|M_n\| + 1). \end{aligned}$$

چون $\infty \rightarrow \infty$ یک دنباله نامحدود است) نتیجه می‌گیریم که برای هر n ,

$$Z_k.M_n.P_k - M_n.Z_k.P_k - Z_k \otimes F_n.P_k \rightarrow 0 \quad (k \rightarrow \infty)$$

اما از (۴) بدست می‌آید:

$$\|Z_k.M_n.P_k - M_n.Z_k.P_k - Z_k \otimes F_n.P_k + F_n \otimes Z_k.P_k\| \leq 2BL$$

بنابراین:

$$\|F_n \otimes Z_k.P_k\| \leq 2BL + \|Z_k.M_n.P_k - M_n.P_k - Z_k \otimes F_n.P_k\|$$

حال چون برای هر k, n داریم:

$$\|F_n\| = \lim_k \|F_n \otimes Z_k\| = \lim_k \|F_n \otimes Z_k.P_k\|$$

پس (F_n) یک همانی تقریبی کراندار است، بنابراین (F_n) یک همانی تقریبی

دنباله‌ای کراندار برای A است که زیرمجموعه c_{00} می‌باشد.

حال فرض کنیم A دارای یک همانی تقریبی دنباله‌ای در c_{00} می‌باشد، پس از

قضیه ۵.۴ قسمت دوم بدست می‌آید که A بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است.

□

۸.۴ تعریف (جبرهای فین‌اشتاين)^۱

اعداد حقیقی مثبت باشد. تعریف می‌کنیم:

$$A_\alpha := \{a = (a_n) \in c_0 : \|a\| = \|a\|_\infty + \sum_{n=1}^{\infty} \alpha_n |a_{n+1} - a_n| < \infty\}$$

بوضوح A_α با نرم داده شده یک فضای باناخ است. ثابت می‌کنیم با ضرب نقطه‌ای نرم بالا A_α را به یک جبر باناخ تبدیل می‌کند. فرض کنیم a, b متعلق به A_α باشند، داریم،

$$\begin{aligned} \|ab\| &= \|ab\|_\infty + \sum_{n=1}^{\infty} \alpha_n |a_{n+1} b_{n+1} - a_n b_n| \\ &= \|ab\|_\infty + \sum_{n=1}^{\infty} \alpha_n |a_{n+1} (b_{n+1} - b_n) + (a_{n+1} - a_n) b_n| \\ &\leq \|a\|_\infty \|b\|_\infty + \|a\|_\infty \sum_{n=1}^{\infty} \alpha_n |b_{n+1} - b_n| + \|b\|_\infty \sum_{n=1}^{\infty} \alpha_n |a_{n+1} - a_n| \\ &\leq \|a\| \cdot \|b\| \end{aligned}$$

بنابراین A تحت ضرب نقطه‌ای یک جبر باناخ دنباله‌ای است.

لم ۹.۴ برای $\alpha = (\alpha_n)$ دارای یک همانی تقریبی مشمول در c_0 می‌باشد. بعلاوه، این جبر دارای یک همانی تقریبی کراندار است (جزء c_0) اگر و تنها اگر $\liminf_n \alpha_n < \infty$ باشد.

برهان . لم ۵.۱ از [20]. □

۱۰.۴ قضیه

^۱ feinsten algebras

$$\cdot \sum_n \alpha_n < \infty$$

برهان . $\square$ [10]

۱۱.۴ نکته. طبق نماد گذاری ۶.۴ جبرهای A_α برای (α_n) همیشه دارای

یک همانی تقریبی به شکل (E_{n_k}) می باشند.

۱۲.۴ نتیجه. جبر فین اشتاین A_α ، بطور دنباله ای تقریباً انقباض پذیر است اگر

$\liminf_n \alpha_n < \infty$ ، اگر و تنها اگر دارای یک همانی تقریبی کراندار باشد.

برهان . اگر A_α بطور دنباله ای تقریباً انقباض پذیر باشد، قضیه ۷.۴ نشان می

دهد که A_α دارای یک همانی تقریبی کراندار است و این نیز طبق لم ۹.۴ نتیجه می

دهد که $\liminf_n \alpha_n < \infty$

بعكس اگر $\liminf_n \alpha_n < \infty$ دوباره از لم ۹.۴ نتیجه می شود که A_α دارای یک

همانی تقریبی کراندار است، حال قضیه ۷.۴ نشان می دهد که A_α بطور دنباله ای

تقریباً انقباض پذیر است. $\square$

۱۳.۴ تذکر. قضیه 4.1 از [5] بیان می کند که برای هر p که $p < \infty$ و

$l^p(N)$ تقریباً میانگین پذیر نیست و یک نتیجه فوری از این قضیه این است که

برای هر مجموعه نا متناهی S (را شمارش پذیر در نظر می گیریم)، تقریباً میانگین

پذیر نمی باشد چون یک برو ریختی پیوسته از $l^p(N)$ به $l^p(S)$ موجود است (گزاره 2.2 از

[12] در اینجا بکار می رود).

حال جبر A_α که $(\alpha_k = 1)$ (یعنی تمام جملات دنباله α ، ۱ هستند) و دنباله

از اعداد طبیعی را با شرط $m_k > m_{k-1} + 1$ در نظر می گیریم. قرار می دهیم:

$$I = \{x \in A_\alpha : x_j = 0 \text{ مگر } j \in (m_k)\}$$

حال اگر I یک ایده‌آل بسته از A_α باشد که با $(\{m_k\})^l$ ایزو‌مorf است (شرط

$$id : I \rightarrow l^l(\{m_k\})$$

خوش تعریف بشود)، پس I تقریباً میانگین پذیر نمی‌باشد. اما چون $(\alpha_k = (\alpha_k))$

$$\liminf_k \alpha_k = 1 < \infty$$

پس طبق نتیجه A_α بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است یا اینکه

تقریباً میانگین پذیر است. پس از این بحث می‌توان نتیجه گرفت که ایده‌آل‌های

بسته از یک جبر بanax تقریباً میانگین پذیر، لزوماً خاصیت تقریباً میانگین پذیر بودن را به

ارث نمی‌برند.

۱۴.۴ مثال. فرض کنیم S نیم‌گروه N با ضرب $mn = \min\{m, n\}$ باشد، قرار

$$A_\wedge = l^l(S)$$

$$a.b = a * b \in l^l(S), \quad (a * b)_n = \sum_{i,j} a^i b^j = \sum_{\min\{i,j\}=n} a^i b^j \quad (a, b \in l^l(S))$$

حال نشان می‌دهیم که $A_\wedge$ بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است. توجه کنید که

چون مجموعه $\{\delta_n : n \in N\}$ از l^l عضوی است از δ_n که عضو n ام اش برابر با ۱ و بقیه

عناصرش برابر با صفر باشند) با ضرب کانولوشن خودتوان و فضای تولید شده توسط این

مجموعه در $(S)^l$ چگال است پس طبق گزاره ۲.۸.۷۲ از [۲] که بیان می‌کند اگر A یک

جبر بanax جابجایی باشد که بوسیله عناصر خود توانش تولید شده باشد آنگاه A بطور

ضعیف میانگین پذیر است. پس $A_\wedge$ یک جبر بanax بطور ضعیف میانگین پذیر است، هر

چند این جبر طبق قضیه ۲ از [۹] میانگین پذیر نیست.

فصل ۴ فضای دنباله‌ای

حال به بحث اصلی خود یعنی اثبات اینکه $A_{\wedge}$ بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است می‌پردازیم.

برای $a = \sum_i a_i \delta_i \in A_{\wedge}$ چون:

$$\delta_n \delta_i = \delta_n * \delta_i = \begin{cases} \delta_n & i > n \\ \delta_i & i \leq n \end{cases}$$

پس

$$\delta_n a = \sum_{i=1}^n a_i \delta_i + (\sum_{i>n} a_i) \delta_n \rightarrow a$$

چون وقتی $\sum_{i=1}^n a_i \delta_i \rightarrow a$ و $\sum_{i>n} a_i \rightarrow 0$ ، $n \rightarrow \infty$ یک همانی بنا براین (δ_n) تقریبی کراندار دنباله‌ای می‌باشد. طبق [4] تبدیل گلفاند برای $A_{\wedge}$ نگاشت با ضابطه زیر می‌باشد:

$$\Phi(x) = (\sum_{i \geq 1} x_i, \sum_{i \geq 2} x_i, \dots)$$

که بوضوح یک به یک است و بردش شامل $\mathbb{C}^{\infty}$ می‌باشد. بنا براین $A_{\wedge}$ را می‌توانیم به عنوان یک جبر بanax دنباله‌ای در نظر گرفت.

قضیه ۵.۴ قسمت (۱) نشان می‌دهد که $A_{\wedge}$ بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است با $E_n, G_n = E_n \otimes E_n$ دنباله مورد نیاز است که در $\Phi(A_{\wedge})$ می‌باشد و چون

$$\Phi(\delta_n) = E_n$$

$F_n = \delta_n \otimes \delta_n$ متعلق به $A_{\wedge} \hat{\otimes} A_{\wedge}$ می‌باشد و نیز $\pi(F_n) = \delta_n$ چون δ_n خود توان است) هر چند برای هماهنگی با گزاره ۲.۳ از [۵] نیاز داریم که $\pi(F'_n) = 2\delta_n$ در حقیقت قرار می‌دهیم و

فصل ۴ فضای دنباله‌ای

$$F'_n = F_n + \sum_{j=1}^n (\delta_j - \delta_{j-1}) \otimes (\delta_j - \delta_{j-1})$$

داریم:

$$\pi(F'_n) = \delta_n + \sum_{j=1}^n (\delta_j - \delta_{j-1})(\delta_j - \delta_{j-1}) = \delta_n + \sum_{j=1}^n (\delta_j - \delta_{j-1}) = 2\delta_n$$

پس دنباله $\{F'_n\}$ شرط $\pi(F'_n) = 2\delta_n$ را دارد.

چون

$$\delta_k(\delta_j = \delta_{j-1}) = \begin{cases} \delta_j - \delta_{j-1} & j \leq k \\ 0 & k < j-1 \end{cases}$$

برای $k \leq n$ داریم:

$$\delta_k.F'_n - F'_n.\delta_k + \delta_n \otimes \delta_k - \delta_k \otimes \delta_n$$

$$= \delta_k \sum_{j=1}^n (\delta_j - \delta_{j-1}) \otimes (\delta_j - \delta_{j-1}) - \sum_{j=1}^n (\delta_j - \delta_{j-1}) \otimes (\delta_j - \delta_{j-1})\delta_k$$

= 0

و برای $k > n$ داریم:

$$\delta_k.F'_n - F'_n.\delta_k + \delta_n \otimes \delta_k - \delta_k \otimes \delta_n = \delta_k.F_n - F_n.\delta_k + \delta_n \otimes \delta_k - \delta_k \otimes \delta_n$$

بنابراین برای هر a متعلق به $A_\wedge$ داریم:

$$a.F'_n - F'_n.a + \delta_n \otimes a - a \otimes \delta_n$$

$$= (\sum_{i>n} a_i \delta_i).F_n - F_n.(\sum_{i>n} a_i \delta_i) + \delta_n \otimes (\sum_{i>n} a_i \delta_i) - (\sum_{i>n} a_i \delta_i) \otimes \delta_n$$

چون $F_n = \delta_n \otimes \delta_n$ پس برای هر δ_i داریم $(\delta_n \otimes \delta_n)(\delta_i \otimes \delta_n) = \delta_n \otimes \delta_n$ و همین

طور $(\delta_n \otimes \delta_n)\delta_i = \delta_n \otimes \delta_n$. پس دو جمله اول از مجموع بالا با هم خنثی می‌شوند. و دو جمله

آخر هم چون a متعلق به $A_\wedge$ است وقتی که $\sum_{i>n} a_i \delta_i \rightarrow \infty$ قسمت آن به

فصل ۴ فضای دنباله‌ای

صفر میل می‌کند، پس:

$$a.F'_n - F'_n.a + \delta_n \otimes a - a \otimes \delta_n \rightarrow 0$$

پس بنا بر گزاره 2.3 از [۵]، $A_{\wedge}$ بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است که نتیجه

می‌دهد $A_{\wedge}$ بطور دنباله‌ای تقریباً میانگین پذیر است.

حال برای $\delta_1, mn = \max\{m, n\}$ با ضرب $A_{\vee} = l^1(S)$ همانی است.

دنباله (G_n) را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$G_n = \delta_1 \otimes \delta_1 + \sum_{i=2}^n (\delta_i \otimes \delta_i - \delta_i \otimes \delta_{i-1} - \delta_{i-1} \otimes \delta_i) \quad (n \in N)$$

داریم:

$$\begin{aligned} \pi(G_n) &= \delta_1 + \sum_{i=2}^n \pi(\delta_i \otimes \delta_i) - \pi(\delta_i \otimes \delta_{i-1}) - \pi(\delta_{i-1} \otimes \delta_i) \\ &= \delta_1 + \sum_{i=2}^n (\delta_i \delta_i^* - \delta_i \delta_{i-1} - \delta_{i-1} \delta_i) \end{aligned}$$

حال چون با توجه به ضرب نیم گروه N (ضرب $\delta_i \delta_j = \delta_j$ اگر $j \leq i$ و نیز

$$\pi(G_n) = \delta_1$$

بعلاوه برای $n \geq l$ داریم:

$$\begin{aligned} \delta_l.G_n - G_n.\delta_l &= \delta_l \otimes \delta_1 - \delta_1 \otimes \delta_l + \sum_{i=2}^n (\delta_l \otimes \delta_i - \delta_i \otimes \delta_l) \\ &\quad - \sum_{i=2}^n (\delta_l \otimes \delta_{i-1} + \delta_l \otimes \delta_i) + \sum_{i=2}^n (\delta_i \otimes \delta_l + \delta_{i-1} \otimes \delta_l) \\ &= \delta_n \otimes \delta_l - \delta_l \otimes \delta_n. \end{aligned}$$

و نیز برای $n < l$ داریم:

$$\begin{aligned} \delta_l.G_n - G_n.\delta_l &= \delta_l \otimes \delta_1 - \delta_1 \otimes \delta_l + \sum_{i=2}^l (\delta_l \otimes \delta_i - \delta_i \otimes \delta_l) + \sum_{i=l+1}^n (\delta_i \otimes \delta_l - \delta_l \otimes \delta_i) \end{aligned}$$

فصل ۴ فضای دنباله‌ای

$$\begin{aligned}
 & -\sum_{i=2}^l \delta_l \otimes \delta_{i-1} - \sum_{i=l+1}^n \delta_i \otimes \delta_{i-1} - \sum_{i=l+2}^n \delta_{i-1} \otimes \delta_i - \sum_{i=2}^{l+1} \delta_l \otimes \delta_i \\
 & + \sum_{i=2}^{l+1} \delta_i \otimes \delta_l + \sum_{i=l+2}^n \delta_i \otimes \delta_{i-1} + \sum_{i=l+1}^n \delta_{i-1} \otimes \delta_i + \sum_{i=2}^l \delta_{i-1} \otimes \delta_l.
 \end{aligned}$$

در مجموع بالا جملاتی را که عامل اول آنها δ_l است را دسته بندی می‌کنیم، در این

صورت داریم:

$$\delta_l \otimes (\delta_1 + 2(\sum_{i=2}^l \delta_i - \delta_l) - \sum_{i=2}^l \delta_{i-1} - \sum_{i=2}^{l+1} \delta_i + \delta_{l+1} + \delta_l)$$

و چون عامل سمت راست عبارت بالا صفر می‌شود پس عبارت بالا در کل صفر است.

پس از دسته بندی جملاتی که عامل اول آنها δ_l است جملات باقی مانده به صورت

زیر می‌باشند:

$$\begin{aligned}
 & -\delta_1 \otimes \delta_l - 2 \sum_{i=2}^{l-1} \delta_i \otimes \delta_l - \sum_{i=l+1}^n \delta_i \otimes \delta_{i-1} - \sum_{i=l+2}^n \delta_{i-1} \otimes \delta_i + \\
 & + \sum_{i=2}^{l-1} \delta_i \otimes \delta_l + \delta_{l+1} \otimes \delta_l + \sum_{i=l+2}^n \delta_i \otimes \delta_{i-1} + \sum_{i=l+1}^n \delta_{i-1} \otimes \delta_i + \sum_{i=2}^l \delta_{i-1} \otimes \delta_l.
 \end{aligned}$$

که مجموع این جملات همگی صفر می‌شوند. بنا براین برای $n < l$ داریم:

$$\delta_l.G_n - G_n.\delta_l = 0$$

بنابراین برای هر $a = \sum_i a_i \delta_i$ متعلق به A_V داریم:

$$a.G_n - G_n.a = \sum_{k \geq n} a_k (\delta_n \otimes \delta_k - \delta_k \otimes \delta_n) \rightarrow 0$$

بنابراین A_V طبق قضیه ۵.۴ قسمت (۱)، بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر است.

فصل ۵

میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

۱.۵ تعریف. جبر بanax A را بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر می گوئیم

اگر برای هر A – مدول دو طرفه بanax مثل X و هر مشتق پیوسته $D : A \rightarrow X^*$,

تور (ξ_i) در X^* موجود باشد بقسمی که تور (ad_{ξ_i}) در $B(A, X^*)$ نرم کراندار باشد و

$$D(a) = \lim_i ad_{\xi_i}(a) \quad (a \in A)$$

جبر بanax A را بطور کراندار تقریباً انقباض پذیر می گوئیم اگر برای هر A – مدول

دو طرفه بanax مثل X و هر مشتق پیوسته $D : A \rightarrow X$ ، تور (x_i) در X در (ad_{x_i}) در

نرم کراندار باشد و $B(A, X)$

$$D(a) = \lim_i ad_{x_i}(a) \quad (a \in A)$$

توجه کنید که در تعاریف بالا مشتق های (ad_{ξ_i}) و (ad_{x_i}) باید کراندار باشند و نیازی

به کراندار بودن (ξ_i) و (x_i) نداریم. ولی تحت شرایط قضیه زیر کراندار بودن (ξ_i) و (x_i)

در تعاریف بالا نیز بدست می آید.

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

۲.۵ قضیه. فرض کنیم A یک جبر بanax است، اگر A میانگین پذیر باشد، آنگاه A بطور کراندار تقریباً انقباض پذیر است و همچنین تور (x_i) در تعریف بالا در X کراندار است.

برهان . قضیه ۱ از [16]. $\square$

۳.۵ تعریف. فرض کنیم (A_λ) خانواده‌ای از جبرهای بanax است جمع مستقیم l^∞ را بصورت زیر تعریف می کنیم:

$$l^\infty(A_\lambda) = \{(x_\lambda) \mid x_\lambda \in A_\lambda, \| (x_\lambda) \| = \sup_\lambda \| x_\lambda \| < \infty\}$$

و همچنین $(A_\circ)$ را بصورت زیر تعریف می کنیم:

$$c_\circ(A_\lambda) = \{(x_\lambda) \in l^\infty(A_\lambda) \mid \| x_\lambda \| \rightarrow 0\}$$

۴.۵ نکته. طبق برهان مثال ۶.۱ از [12] به ازای هر تور (A_i) از جبرهای بanax میانگین پذیر (A_i°) بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است.

بعد از تعریف مفهوم بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر این مسئله مطرح می شود که آیا می توان به هر جبر بanax بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر ثابتی برای کراندار بودن توری از مشتقهای درونی که $D : A \rightarrow X^*$ را تقریب می زند، وابسته کرد. قضیه زیر پاسخ مثبت به این سؤال ما می دهد.

۵.۵ قضیه. جبر بanax A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است اگر و تنها اگر ثابتی مثبت مثل L_b موجود باشد بقسمی که برای هر برای هر A – مدول دو طرفه بanax مثل X و هر مشتق پیوسته $D : A \rightarrow X^*$ در X^* موجود باشد بقسمی که:

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

$$\sup \|ad_{\xi_i}\| \leq L_b \|D\|. \quad (1)$$

$$D(a) = \lim_i ad_{\xi_i}(a) \quad (a \in A). \quad (2)$$

برهان . فرض کنیم A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است ولی ثابت L_b با

خاصیت (۱) موجود نباشد، پس برای هر n متعلق به N یک A – مدول دو طرفه

باناخ مثل M_n موجود است بقسمی که $D_n : A \rightarrow M_n^*$ و برای هر تور (ξ_i) از M_n^* داریم

$$\sup_i \|ad_{\xi_i}\| > n \|D_n\|$$

حال A – مدول دو طرفه بanax $X = l^1(M_n^*)$ را در نظر می گیریم که دوگانش X^*

برابر با $X = l^\infty(M_n^*)$ می باشد و مشتق $D = (D_n)$ را از A به

$.D = (D_n) : A \rightarrow l^\infty(M_n^*)$ می گیریم یعنی

اگر تور (ξ_i) از M_n^* را در نظر بگیریم با توجه به تعریف $l^\infty(M_n^*)$ در ۳.۵ هر ξ_i

به شکل $(\xi_i^n, \dots)$ است که در آن $\xi_i^n \in M_n^*$ پس برای هر n متعلق به N

$$\sup_i \|ad_{\xi_i^n}\| \leq \sup_i \|ad_{\xi_i}\|$$

$$n \|D_n\| < \sup_i \|ad_{\xi_i^n}\| \leq \sup_i \|ad_{\xi_i}\| \quad (1)$$

حال چون A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است فرض کنیم (ξ_i) توری از

باشد که $D(a) = \lim_i ad_{\xi_i}(a)$ در نرم کراندار است ولی (۱) متناقض

با این است.

پس L_b ای بادو خاصیت (۱) و (۲) موجود است.

قسمت عکس هم با توجه به تعریف ۱.۵ به وضوح برقرار است. $\square$

حال مشابه قضیه ۲.۱ که در واقع محکی است برای تقریباً میانگین پذیر بودن جبر

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

باناخ A است، قضیه ای در اینجا بیان می کنیم که این قضیه نیز محکی است برای

بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر بودن جبر بanax A .

۶.۵ لم. جبر بanax A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است اگر و تنها اگر $A^\sharp$

بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر باشد.

برهان. فرض کنیم A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر و X یک $A^\sharp$ – مدول دو

طرفه بanax و $D : A^\sharp \rightarrow X^*$ یک مشتق باشد.

گزاره ۲.۵ از [12] بیان می کند که اگر A دارای همانی تقریبی کراندار باشد، آنگاه

تقریباً میانگین پذیر است اگر و تنها اگر هر مشتق از A بتوى دوگان هر A – مدول

دو طرفه شبیه یکانی^۱ تقریباً درونی باشد (A مدول دو طرفه X شبیه یکانی است اگر

$$(A.X.A = \{a.x.b : a, b \in A, x \in X\}) \text{ که } X = A.X.A$$

حال چون $A^\sharp$ یکانی است پس طبق گزاره بالا کافی است X را شبیه یکانی در نظر

بگیریم، پس $X = A^\sharp.X.A^\sharp$

حال اگر $x \in X$ پس $a, b \in A^\sharp$ و $z \in X$ موجودند بقسمی که $x = a.z.b$ ، بنابراین

داریم:

$$e.x = e.(a.z.b) = ea.z.b = a.z.b = x$$

$$x.e = (a.z.b).e = a.z.be = a.z.b = x$$

پس برای هر x متعلق به X داریم، $e.x = x.e = x$. پس برای هر y متعلق به X^*

نیز داریم $e.y = y.e$

$$. (y.e)(x) = y(e.x) = y(x) \text{ و } (e.y)(x) = y(x.e) = y(x)$$

---

¹ neo-unital

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

حال داریم:

$$D(e) = D(e \cdot e) = D(e) \cdot e + e \cdot D(e) = 2e \cdot D(e) = 2D(e)$$

پس نتیجه می‌گیریم که $D(e) = 0$.

حال طبق فرض تور (x_i^*) در X^* و $0 > M$ موجود است بقسمی که برای هر a

متعلق به A

$$D(a) = \lim_i (a \cdot x_i^* - x_i^* \cdot a), \quad \|a \cdot x_i^* - x_i^* \cdot a\| \leq M \|a\|, \quad (\forall i)$$

چون $0 = D(e)$ و برای هر x^* متعلق به X^* داریم $e \cdot x^* = x^* \cdot e$. پس

$$D(a) = D(a) + \alpha D(e) = D(a + \alpha e) = \lim_i ((a + \alpha e) \cdot x^* - x^* \cdot (a + \alpha e))$$

$$\|(a + \alpha e) \cdot x^* - x^* \cdot (a + \alpha e)\| \leq M \|a + \alpha e\| \leq M \|a + \alpha e\|$$

بنابراین $A^\sharp$ بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است.

بعکس فرض کنید X یک A -مدول دو طرفه بanax و $D : A \rightarrow X^*$ یک مشتق

باشد. قرار می‌دهیم $x \cdot e = e \cdot x = x$. بنابراین X به یک $A^\sharp$ مدول دو طرفه بanax تبدیل

می‌شود. قرار می‌دهیم $D(e) = 0$ توسعی می‌دهیم.

فرض می‌کنیم $A^\sharp$ بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است. تور (x_i^*) از X^* و

$M > 0$ را چنان در نظر می‌گیریم که برای هر a متعلق به A

$$D(a) = \lim_i (a \cdot x_i^* - x_i^* \cdot a), \quad \|a \cdot x_i^* - x_i^* \cdot a\| \leq M \|a\|, \quad (\forall i)$$

پس A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است. $\square$

۷.۵ قضیه. فرض کنیم جبر بanax A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است،

آنگاه تور (M_v) در $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**}$ موجود است بقسمی که برای هر a متعلق

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

به $A^\sharp$ داریم:

$$\|a.M_v - M_v.a\| \leq L\|a\|, \quad \pi^{**}(M_v) \rightarrow \circ, \quad a.M_v - M_v.a \rightarrow \circ$$

بعكس، اگر A داري ويزگي بالا و نيز ($\pi^{**}(M_v)$) کراندار باشد آنگاه A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است.

برهان. بنا بر لم ۶.۵ اگر A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر باشد، آنگاه $A^\sharp$ نيز چنین است. حال فرض کنيم $e = e \otimes e$ ، چون $(ad_u(a))^{**}$ حد ضعيف ستاره

$$\pi^{**}(ad_u(a)) = \circ \quad \pi(a.u - u.a) = \circ$$

بنابراین $ad_u : A^\sharp \rightarrow \ker \pi^{**}$ یک مشتق پیوسته است.

حال اگر $X = \frac{(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^*}{\pi^*((A^\sharp)^*)}$ که در آن $\pi^* : (A^\sharp)^* \rightarrow (A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^*$ الحاقی نگاشت ضرب است، آنگاه $X^* \cong \ker \pi^{**}$ ، زیرا، بنا به قضيه اى در آنالیز تابعی که بیان مى کند اگر X یک فضای بanax و M یک زيرفضای بسته از X باشد آنگاه $(\frac{X}{M})^*$ بطور طولپا با $M^\perp$ يکريخت است. اما

$$X^* \cong \ker \pi^{**} \quad M^\perp = \ker \pi^{**} \quad \text{پس } M^\perp \text{ يکريخت است.}$$

چون $A^\sharp$ بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است پس تور (e_v) از $\ker \pi^{**}$ موجود است بقسمی که $(ad_{e_v}(a))$ با نرم کراندار است و $ad_u(a) = \lim_v ad_{e_v}(a)$. قرار مى دهيم

و فرض کنيم $M_v = u - e_v$ داریم:

$$a.M_v - M_v.a = a.(u - e_v) - (u - e_v).a = a.u - u.a - (a.e_v - e_v.a)$$

چون $a.M_v - M_v.a \rightarrow \circ$ پس $ad_u(a) = \lim_v ad_{e_v}(a)$ و نيز داریم:

$$\pi^{**}(M_v) = \pi^{**}(u - e_v) = \pi^{**}(u) = e$$

و نيز همچنین داریم:

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

$$\begin{aligned}
 \|a.M_v - M_v.a\| &\leq \|a.u - u.a\| + \|a.e_v - e_v\| \\
 &\leq 2\|a\|\|u\|C_X + \|ad_{e_v}(a)\| \\
 &\leq 2\|u\|\|a\|C_X + P\|a\| = (2\|u\|C_X + P).\|a\|
 \end{aligned}$$

که $\circ > P$ بقسمی که $C_X \|ad_{e_v}\| \leq P$ – مدول A ثابتی است که در تعریف X

آمده است. حال اگر قرار دهیم $L = (2\|u\|C_X + P)$ اثبات قسمت کفايت قضیه به پایان می رسد.

حال فرض کنیم M_v در $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**}$ با خواص مذکور در قضیه موجود است و بعلاوه $\pi^{**}(M_v)$ کراندار است. می خواهیم ثابت کنیم که A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است. بنا بر لم ۶.۵ ثابت می کنیم که $A^\sharp$ بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است.

فرض می کنیم که $D : A^\sharp \rightarrow X^*$ یک مشتق پیوسته و X یک A – مدول دو طرفه با ناخ است.

بنا بر گزاره ۲.۵ از [12] که در ضمن اثبات لم ۶.۵ بیان شد کافی است X را شبه یکانی در نظر بگیریم یعنی $f_v : X \rightarrow C_v$. حال برای هر $x \in X$ $A^\sharp.X.A^\sharp$ را با ضابطه تعریف می کنیم که در آن μ_x از $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ به C_v با ضابطه $f_v(x) = M_v(\mu_x)$ $\mu_x(a \otimes b) = (adb)(x)$ تعریف می شود.

برای هر $a, b \in A$ داریم:

$$\begin{aligned}
 \mu_{x.a-a.x}(b \otimes d) &= (bDd)(x.a - a.x) \\
 &= (bDd)(x.a) - (bDd)(a.x)
 \end{aligned}$$

حال از طرفی داریم:

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

$$(\mu_x.a)(b \otimes d) = \mu_x(ab \otimes d) = (abDd)(x)$$

$$(a.\mu_x)(b \otimes d) = \mu_x(b \otimes da) = (b.Dda)(x)$$

پس داریم:

$$\mu_{x.a-a.x}(b \otimes d) = (\mu_x.a - a.\mu_x)(b \otimes d)$$

پس به ازای هر m از $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ داریم:

$$\mu_{x.a-a.x}(m) = (\mu_x.a - a.\mu_x)(m)$$

حال بنا بر قضیه گلدشتاین برای هر M_v در $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ موجود است بقسمی

$$. m_v^\alpha \rightarrow M_v \text{ که}$$

حال داریم:

$$(a.f_v - f_v.a)(x) = f_v(x.a - a.x)$$

$$= M_v(\mu_{a.x-x.a}) = \lim_\alpha (\mu_{a.x-x.a})(m_v^*)$$

$$= \lim_\alpha (\mu_x.a - a.\mu_x)(m_v^*)$$

$$= M_v(\mu_x.a - a.\mu_x) = (a.M_v - M_v.a)(\mu_x)$$

بنابراین داریم:

$$\|(a.f_v - f_v.a)(x) - (Da)(x)\| \leq \|a.M_v - M_v.a\| \|\mu_x\|$$

حال اگر $e \otimes e$ را در نظر بگیریم داریم:

$$\|\mu_x\| \leq \mu_x(m) \| = \|D(x)\| \leq \|D\| \|x\|$$

پس داریم:

$$\|(a.f_v - f_v.a)(x) - (Da)(x)\| \leq \|a.M_v - M_v.a\| \|D\| \|x\|$$

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

که چون $\circ$ D تقریباً درونی است. پس $a.M_v - M_v.a \rightarrow A^\#$ میانگین پذیر است.

اما چون $\|a.M_v - M_v.a\| \leq L\|a\|$ پس :

$$\begin{aligned} \|(a.f_v - f_v.a)(x)\| &\leq \|a.M_v - M_v.a\| \|D\| \|x\| + \|D.a\| \|x\| \\ &\leq \|D\| \|x\| \|a\| L + \|D\| \|x\| \|a\|. \end{aligned}$$

پس

$$\|a.f_v - f_v.a\| \leq (\|D\|L + \|D\|) \|a\|$$

يعنى $A^\#$ بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است. بنا براین طبق لم ۶.۵، A این گونه است یعنی بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است. $\square$

طبق اصل کرانداری یکنواخت هر جبر بanax بطور دنباله ای تقریباً میانگین پذیر، بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر می باشد. حال شرایطی به جبر بanax A اضافه می کنیم که عکس گزاره پیشین هم درست باشد.

۸.۵ قضیه. فرض کنیم A یک جبر بanax بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است. اگر A تفکیک پذیر باشد (یعنی یک زیرمجموعه چگال شمارش پذیر داشته باشد) آنگاه A بطور دنباله ای تقریباً میانگین پذیر است.

برهان. فرض کنیم $\{b_n : n \in N\}$ یک زیرمجموعه چگال و شمارا از A باشد. فرض کنیم X یک مدول دو طرفه بanax باشد و $D : A \rightarrow X^*$ یک مشتق پیوسته باشد.

چون A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است ثابتی مثل $C > 0$ چنان موجود است

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

بقسمی که برای هر n متعلق به N ، ξ_n متعلق به X^* (دوگان X) موجود است که:

$$\|D(b_k) - (b_k \cdot \xi_n - \xi_n \cdot b_k)\| < \frac{1}{n} \quad (k = 1, 2, \dots, n)$$

$$\text{و برای هر } a \text{ متعلق به } A : \|a \cdot \xi_n - \xi_n \cdot a\| \leq C \|a\|$$

حال دو شرط بالا ایجاب می کند که اولاً دنباله (ξ_n) در X^* ، $D(b_k)$ را تقریب بزند،

يعنى

$$D(b_k) = \lim_n (b_k \cdot \xi_n - \xi_n \cdot b_k) \quad (k \in N)$$

و ثانیاً دنباله (ad_{ξ_n}) یک دنباله کراندار در $B(A, X^*)$ باشد. حال این دو شرط به

همراه چگال بودن $\{b_n : n \in N\}$ نتیجه می دهند که:

$$D(a) = \lim_n (a \cdot \xi_n - \xi_n \cdot a) \quad (a \in A)$$

بنابراین D بطور دنباله ای تقریباً درونی است، پس بطور دنباله ای تقریباً میانگین

پذیر است. $\square$

۹.۵ قضیه. فرض کنیم A یک جبر باناخ بطور کراندار تقریباً انقباض پذیر است.

اگر A به عنوان یک فضای باناخ تفکیک پذیر باشد آنگاه A بطور دنباله ای تقریباً

انقباض پذیر می باشد.

برهان. این قضیه نیز مثل قضیه قبل ثابت می شود. $\square$

۱۰.۵ مثال. فرض می کنیم (S) یک زیرمجموعه ناشمارا از R

است. آنگاه A میانگین پذیر است (چون طبق [22] هر C^* – جبر تعویض پذیر میانگین

پذیر است) پس طبق قضیه کرانداری یکنواخت A بطور کراندار تقریباً انقباض پذیر

است.

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

چون S ناشماراست پس A تفکیک پذیر نیست. A نمی‌تواند بطور دنباله‌ای تقریباً انقباض پذیر باشد چون اگر A این طور باشد آنگاه بنا بر لم ۲.۲ از [12]، A دارای یک همانی چپ دنباله‌ای است که امکان ندارد. بنابراین بدون تفکیک پذیری قضیه ۹.۵ برقرار نیست.

فرض کنیم A یک جبر بanax و $A^\sharp$ یکه دار شده A است. نگاشت ضرب، $\pi : (A^\sharp) \hat{\otimes} (A^\sharp)^{op} \rightarrow A^\sharp$ را در نظر بگیرید و قرار دهید $K = \ker \pi$. یکی از توصیفهای استاندارد میانگین پذیری بنا بر قضیه ۲.۲۰ از [17]، وجود یک همانی تقریبی کراندار در K می‌باشد. حال نشان می‌دهیم که میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار را هم به روش مشابهی می‌توان توصیف کرد.

۱۱.۵ قضیه. جبر بanax A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است اگر و تنها اگر

تور $(u_i)_{i \in I}$ در K^{**} و $M > 0$ موجود باشند بقسمی که:

$$k.u_i \rightarrow k \quad (k \in K). \quad (1)$$

$$\cdot \|k.u_i\| \leq M \|k\| \quad (k \in K, i \in I). \quad (2)$$

برهان. فرض کنیم که A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است و فرض کنیم

یک مشتق با ضابطه $D(a) = a \otimes e - e \otimes a$ است، آنگاه تور $D : A \rightarrow K^{**}$ در

موجود است بقسمی که برای هر a از A داریم:

$$D(a) = \lim_i (a.u_i - u_i.a), \quad \|a.u_i - u_i.a\| \leq M \|a\|, \quad (i \in I)$$

حال نشان می‌دهیم که $(u_i)_{i \in I}$ دو شرط ذکر شده در قضیه را دارا می‌باشد.

فرض کنیم $k = \sum_n a_n \otimes b_n$ عضو K باشد که K نیز زیر مجموعه‌ای از

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

است. بنابراین $\sum_n a_n b_n = \pi(k)$ یعنی $(A^\sharp) \hat{\otimes} (A^\sharp)^{op}$

$$\begin{aligned} k.u_i &= \sum_n a_n.u_i.b_n = \sum_n a_n.u_i.b_n - \sum_n u_i.a_n.b_n \\ &= \sum_n (a_n.u_i - u_i.a_n).b_n \end{aligned}$$

بنابراین:

$$\|k.u_i\| \leq \sum_n \|a_n.u_i - u_i.a_n\| \|b_n\| \leq M \sum_n \|a_n\| \|b_n\|$$

با بر تعریف نرم k که در $(A^\sharp) \hat{\otimes} (A^\sharp)^{op}$ محاسبه می شود داریم:

$$\|k.u_i\| \leq M\|k\|$$

پس شرط (۲) در قضیه برقرار می شود. حال فرض کنیم $\epsilon > 0$ را بصورت

می نویسیم که این تجزیه بنا بر $k = k_1 + k_2$ گزاره ۲.۱۳ از [۱۶] انجام می شود.

حال به روش مشابه بالا داریم:

$$k_1.u_i = \sum_{n=1}^N c_n.u_i.d_n = \sum_{n=1}^N (c_n.u_i - u_i.c_n).d_n \quad (9)$$

حال چون $D(a) = a \otimes e - e \otimes a$ متعلق به A داریم:

$$k_1 = \sum_{n=1}^N c_n \otimes d_n = \sum_{n=1}^N (c_n \otimes e - e \otimes c_n).d_n = \sum_{n=1}^N D(c_n).d_n \quad (10)$$

حال دو رابطه (۹) و (۱۰) را با هم ترکیب می کنیم، بدست می آوریم:

$$\|k_1.u_i - k_1\| \leq \sum_{n=1}^N \|c_n.u_i - u_i.c_n - D(c_n)\| \|d_n\|$$

که برای i های بقدر کافی بزرگ عبارت بالا از هر ϵ کوچکتر می شود، چون

$$D = \lim_i ad_{u_i}$$

$$\|k_2.u_i - k_2\| \leq (M+1)\|k_2\| < (M+1)\epsilon$$

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

پس داریم:

$$\|k.u_i - k\| \leq (M + 1).\epsilon$$

برای وقتی که ϵ بقدر کافی بزرگ می باشد. بنابراین شرط (۱) نیز در قضیه برقرار است.

بعکس فرض کنید تور $K^{**} \otimes_{(u_i)_{i \in I}} K^{**}$ موجود است بقسمی که در دو شرط (۱) و (۲) در قضیه صدق می کند. طبق لم ۶.۵ کافی است که نشان دهیم $A^\sharp$ بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است.

قرار می دهیم $\pi^{**}(u_i) = v_i = e \otimes e - u_i \in ((A^\sharp) \hat{\otimes} (A^\sharp)^{op})^{**}$ و $u_i \in K^{**}$. چون $\pi(u_i) = v_i = e \otimes e - u_i \in ((A^\sharp) \hat{\otimes} (A^\sharp)^{op})^{**}$ که در این صورت $\pi(u_i)$ چگال است پس $\pi(u_i)$ با توپولوژی ω^* دارد. می دهد $\pi(u_i) = v_i = e \otimes e - u_i \in ((A^\sharp) \hat{\otimes} (A^\sharp)^{op})^{**}$ و $v_i = e \otimes e - u_i \in K^{**}$ در K^{**} موجود است که $u_i \rightarrow v_i$ پس $\pi(u_i) = v_i = e \otimes e - u_i \in ((A^\sharp) \hat{\otimes} (A^\sharp)^{op})^{**}$.

$$\pi^{**}(u_i) = \omega^* - \lim_{\alpha} \pi^{**}(u_{\alpha}^i)$$

$$\pi^{**}(v_i) = e \otimes e - u_i \in ((A^\sharp) \hat{\otimes} (A^\sharp)^{op})^{**}$$

برای هر a متعلق به A داریم:

$$a.v_i - v_i.a = (a \otimes e - e \otimes a) - (a.u_i - u_i.a)$$

$$= (a \otimes e - e \otimes a) - (a \otimes e - e \otimes a).u_i$$

چون $a \otimes e - e \otimes a \in K$ بنابراین طبق شرط اول

$$a.v_i - v_i.a \rightarrow 0$$

$$\|a \otimes e - e \otimes a\| \leq \|a \otimes e\| + \|e \otimes a\| = 2\|a\|$$

پس:

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

$$\|a.v_i - v_i.a\| \leq 2\|a\| + M2\|a\| = \|a\|(2 + 2M)$$

حال قرار می دهیم $m = 2 + 2M$ پس:

$$\|a.v_i - v_i.a\| \leq m\|a\| \quad (a \in A, i \in I)$$

فرض می کنیم X یک $A^\sharp$ -مدول دو طرفه بanax یکه-الحاقی شده است (یعنی

برای هر x متعلق به X داریم $(e.x = x.e = x)$ و نیز فرض می کنیم $D : A^\sharp \rightarrow X^*$ یک

مشتق باشد.

فرض کنیم $\phi : A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp \rightarrow X^*$ نگاشتی با ضابطه $\phi(a \otimes b) = a.D(b)$ باشد.

طبق تعریف نرم روی $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ و برای هر a متعلق به $A^\sharp$ و u متعلق به

داریم $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$:

$$\phi(u.a) = \phi(u).a + \pi(u).D(a) \quad , \quad \phi(a.u) = a.\phi(u)$$

زیرا اگر $u = b \otimes c$ آنگاه

$$\phi((b \otimes c).a) = \phi(b \otimes ca) = b.D(ca) = b.D(c).a + b.c.D(a)$$

$$= \phi(u).a + \pi(u).D(a)$$

$$\phi(a.(b \otimes c)) = \phi(ab \otimes c) = ab.D(c) = \pi(u).D(c)$$

و حال با توجه به پیوسته بودن π برای هر u متعلق به $A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp$ دو رابطه فوق برقرار

است.

تصویر طبیعی $P : X^{***} \rightarrow X^*$ یک مورفیسم، دو طرفه است، یعنی برای هر

عضو $A^\sharp$ و z متعلق به X^{***} داریم:

$$P(a.x) = a.P(x) \quad , \quad P(x.a) = P(x).a$$

---

unit-linked

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

و نیز $\phi^{**} : (A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**} \rightarrow X^{***}$ ضعیف ستاره-ضعیف ستاره‌پیوسته است و نگاشت

ضرب در اینجا همان ترکیب توابع است) در شرط $\|\Psi\| \leq \|D\| \leq \|P\| \cdot \|\phi\|^{**}$ صدق

می‌کند (چون نرم P از یک کوچکتر است و نیز چون ϕ^* الحاقی ϕ است پس

$$\|\phi\| = \|\phi^{**}\| = \|\phi^*\| \quad \text{و نیز } \|\phi^*\| = \|\phi^{**}\| = \|\phi^*\|$$

$$.\quad (\|\Psi\| \leq \|D\| \leq \|P\| \cdot \|\phi\| \leq \|D\|)$$

حال برای هر a از $A^\sharp$ و u از $(A^\sharp \hat{\otimes} A^\sharp)^{**}$ با توجه به ω^* -پیوسته بودن P داریم:

$$\Psi(u.a) = \Psi(u).a + \pi^{**}(u).D(a) \quad , \quad \Psi(a.u) = a.\Psi(u)$$

حال چون X را یکه‌الحاقی شده در نظر گرفتیم داریم:

$$D(a) = \pi^{**}(v_i).D(a) \quad (\pi^{**}(v_i) = e)$$

$$= \Psi(u_i.a) - \Psi(v_i).a$$

$$= a.\Psi(u_i) - \Psi(v_i).a - \Psi(a.v_i - v_i.a)$$

بنابراین چون $a.v_i - v_i.a \rightarrow 0$ پس داریم:

$$D(a) = \lim_i (a.\Psi(v_i) - \Psi(v_i).a)$$

و نیز از رابطه $\|a.v_i - v_i.a\| \leq m\|a\|$ بدست می‌آوریم که:

$$\|a.\Psi(v_i) - \Psi(v_i).a\| \leq \|D(a)\| + \|\Psi\| \|a.v_i - v_i.a\| \leq \|D\| \|a\| (m+1)$$

پس نتیجه می‌گیریم که D بطور کراندار تقریباً درونی است. پس $A^\sharp$ بطور کراندار

تقریباً میانگین پذیر است. $\square$

۱۲.۵ قضیه. جبر بanax A بطور کراندار تقریباً انقباض پذیر است اگر و تنها اگر

تور $M > 0$ موجود باشد بقسمی که:

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

$$. k.u_i \rightarrow k \quad (k \in K) . \quad (1)$$

$$. \|k.u_i\| \leq M \|k\| \quad (k \in K, i \in I) . \quad (2)$$

برهان. تنها با یک اصلاحات جزئی در روند اثبات قضیه قبل حکم این قضیه نیز

ثابت می شود. $\square$

۱۳.۵ نکته. می دانیم که جبر بanax A میانگین پذیر است اگر و تنها اگر هسته

نگاشت $A^\sharp \rightarrow A^\sharp \rightarrow (A^\sharp)^{\hat{\otimes} op}$ دارای همانی تقریبی کراندار باشد. حال با استفاده

از این واقعیت و قضیه قبل اثبات می شود که:

هر جبر بanax میانگین پذیر، بطور کراندار تقریباً انقباض پذیر است.

طبق قضیه ۳.۳ که بیان می کند جبر بanax A میانگین پذیر است اگر و تنها اگر بطور

یکنواخت تقریباً میانگین پذیر باشد، نتیجه می گیریم که:

هر جبر بanax بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر بطور کراندار تقریباً انقباض پذیر

است. و چون انقباض پذیری، میانگین پذیری را نتیجه میدهد پس داریم:

هر جبر بanax بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر، بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر

است.

حال مثالی می آوریم که نشان می دهد عکس مطلب بالا برقرار نمی باشد، یعنی

جبر بanax بطور کراندار تقریباً میانگین پذیری وجود دارد که بطور یکنواخت تقریباً

میانگین پذیر نمی باشد.

۱۴.۵ مثال. فرض کنیم $A_n = C^n$ را با نرم $\|\cdot\|$ در نظر می گیریم. آنگاه

دارای همانی $e_n = (1, 1, \dots, 1)$ است که $\|e_n\| = n$

فصل ۵ میانگین پذیری تقریبی بطور کراندار

بوضوح هر A_n میانگین پذیر است. چون طبق نکته ۳.۵ هر جبر بanax جابجایی، انقباض پذیر است اگر و تنها اگر با بعد متناهی باشد، A_n جابجایی و با بعد متناهی است پس انقباض پذیر است، پس میانگین پذیر نیز می شود.

حال طبق نکته ۴.۵ $(A_n^\sharp)_c$ بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است. حال نشان می دهیم که این جبر بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر نمی باشد (چون A_n همانی دارد $.(A_n^\sharp = A_n)$ پس

اگر (f_λ) همانی تقریبی برای $(A_n)_c$ باشد آنگاه λ ای موجود است بقسمی که:

$$\text{که نرم فوق، نرم } \sup \|f_\lambda(e_1, e_2, \dots) - (e_1, e_2, \dots)\| \leq 1$$

حال چون f_λ متعلق به $(A_n)_c$ می باشد پس به شکل $(a_1, a_2, \dots)$ می باشد که هر a_i متعلق به A_i است. پس داریم:

$$\|a_n e_n - e_n\|_{l^1} \leq \sup \|a_n e_n - e_n\|_{l^1} \leq 1$$

بنابراین برای هر n از N داریم:

$$n - 1 \leq \|a_n e_n\|_{l^1} \leq \|a_n\|_{l^1}$$

پس نتیجه می گیریم که $\|f_\lambda\| = \sup \|a_n\|_{l^1} = \infty$ چون $\|f_\lambda\| = \sup \|a_n e_n - e_n\|_{l^1}$

اما قضیه ۴.۲ از [12] بیان میکند که اگر A جبر بanax بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر باشد آنگاه A دارای یک همانی تقریبی کراندار می باشد.

حال اگر $(A_n)_c$ بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر باشد قضیه بالا را نقض می کند. پس $(A_n)_c$ یک جبر بanax بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است که بطور یکنواخت تقریباً میانگین پذیر نیست.

فصل ۶

میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم

و وجود همانی های تقریبی

رابطهٔ نزدیکی بین وجود همانی های تقریبی در جبرهای بanax تقریباً میانگین پذیر و میانگین پذیری تقریبی جمع مستقیم این جبرهای بanax موجود است، به عنوان مثال در [12] قضیه ای داریم به این شرح:

۱.۶ قضیه. فرض کنیم A, B جبرهای بanax تقریباً میانگین پذیر باشند و هر کدام از اینها دارای همانی تقریبی کراندار می باشند، آنگاه $A \oplus B$ تقریباً میانگین پذیر می باشد.

برهان. $\square$. [12]

حال در اینجا ما صورت بهتری از این قضیه را بیان می کنیم و به اثبات آن می پردازیم. در واقع ملزمات قضیه برای تقریباً میانگین پذیری $A \oplus B$ را کم تر می کنیم.

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

۲.۶ نکته. جمع و ضرب روی $A \oplus B$ را نقطه وار در نظر می گیریم و برای

$\|(a, b)\| := \max\{\|a\|, \|b\|\}$ نرم را این گونه تعریف می کنیم.

۳.۶ قضیه. فرض کنیم A, B جبرهای بanax تقریباً میانگین پذیر باشند. فرض

کنیم که یکی از A یا B دارای همانی تقریبی کراندار باشند، آنگاه $A \oplus B$ تقریباً میانگین پذیر است.

برهان. فرض کنیم X یک $A \oplus B$ -مدول دو طرفه بanax و X^* یک مشتق پیوسته باشد.

فرض کنیم (b_α) یک همانی تقریبی کراندار از B است. بدون از دست دادن کلیت

فرض می کنیم که، $E = \omega^* - \lim_\alpha b_\alpha$ که $\in X^{***}$ عضو X^{***} و $\xi = \omega^* - \lim D(b_\alpha)$ عضو B^{**} است.

طبق [3] X^{***} یک $(A \oplus B)^{**} = A^{**} \oplus B^{**}$ -مدول دو طرفه بanax می باشد. حال

عمل مدولی $A \oplus B$ روی X^{***} را به عمل $A^\sharp \oplus B$ روی X^{***} با تعریف زیر گسترش می دهیم:

$$e_A.F = F - E.F \quad , \quad F.e_A = F - F.E \quad (F \in X^{***})$$

که در اینجا e_A همانی A می باشد.

چون X^* در X^{***} چگال است D را مشتقی از $A \oplus B$ بتوی X^{***} در نظر می گیریم

و $D(e_A) = -\xi$ را به مشتقی از $A^\sharp \oplus B$ به گسترش می دهیم، که در آن

حال ثابت می کنیم که بعد از این گسترش، D هنوز هم یک مشتق است. a متعلق به

را در نظر می گیریم:

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

$$\begin{aligned} a.D(e_A) + D(a).e_A &= -a.\xi + D(a) - D(a).E \\ &= D(a) - \omega^* - \lim_{\alpha} D(ab_{\alpha}) \\ &= D(a) = D(ae_A) \end{aligned}$$

البته $\circ$ برای هر α ، چون دامنه D است a را با $(a, \circ)$ و b_{α}

را با (a, b_{α}) یکی در نظر می گیریم، بدست می آوریم $.D(\circ, \circ) = \circ$ پس $(a \circ, b_{\alpha}) = (\circ, b_{\alpha})$

حال طبق قضیه ۱.۶ چون $A^{\sharp}$ دارای همانی تقریبی کراندار است (یک تور که تمام جملاتش e_A است) و B نیز یک همانی تقریبی کراندار دارد، پس $A^{\sharp} \oplus B$ تقریباً میانگین پذیر است.

پس طبق قضیه ۵.۲ $A^{\sharp} \oplus B$ تقریباً انقباض پذیر است. بنابراین D توسعه یافته شده تقریباً درونی است. بنابراین تور (F_i) در X^{***} موجود است که:

$$D(a, b) = \lim_i ((a, b).F_i - F_i.(a, b)) \quad (a \in A, b \in B)$$

حال تصویر کانونی را از X^{***} به دو طرف معادله بالا اثر می دهیم و بدست می آوریم که D تقریباً درونی است. بنابراین $A \oplus B$ تقریباً میانگین پذیر است. $\square$

۶.۴ قضیه. فرض کنیم B, A جبرهای بanax تقریباً میانگین پذیر باشند، آنگاه

برای هر $-A \oplus B$ - مدول دو طرفه بanax شبیه یکانی مثل $X = (A \oplus B).X.(A \oplus B)(X)$ مشتق پیوسته از $A \oplus B$ بتوی X^* بطور ω^* - تقریباً درونی است.

برهان. فرض کنیم $D : A \oplus B \rightarrow X^*$ یک مشتق پیوسته باشد، آنگاه D مشتق های پیوسته $D_1 : A \rightarrow X^*$ و $D_2 : B \rightarrow X^*$ با ضابطه $D_1(a) = D(a, \circ)$ و $D_2(b) = D(\circ, b)$ با ضابطه

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

را القاء می کند. $D_2(b) = D(\circ, b)$

چون A, B تقریباً میانگین پذیر هستند، تورهای (ξ_i) و (ζ_i) در X^* موجودند بقسمی

که:

$$D_1(a) = \lim_i((a, \circ). \xi_i - \xi_i.(a, \circ)) \quad (a \in A) \quad (13)$$

$$D_2(b) = \lim_i((\circ, b). \zeta_i - \zeta_i.(\circ, b)) \quad (b \in B) \quad (14)$$

حال طبق لم 2.2 از [12] که بیان می کند اگر جبر باناخ A تقریباً میانگین پذیر باشد

آنگاه A دارای همانی تقریبی چپ و راست است، فرض کنیم (l_α^A) و (r_α^A) به ترتیب همانی های تقریبی چپ و راست از A باشند و نیز همچنین فرض کنیم (l_α^B) و (r_α^B) به ترتیب همانی های تقریبی چپ و راست برای B باشند.

داریم:

$$(a, \circ) = \lim_\alpha (a, b)(r_\alpha^A, \circ) = \lim_\alpha (l_\alpha^A, \circ)(a, b) \quad (a \in A, b \in B)$$

$$(\circ, b) = \lim_\alpha (a, b)(\circ, r_\alpha^B) = \lim_\alpha (\circ, l_\alpha^B)(a, b) \quad (a \in A, b \in B)$$

این دو معادله به همراه معادلات (13) و (14) نتیجه میدهند که تورهای (ϕ_v) و

در X^* موجودند بقسمی که (ψ_v)

$$D(a, b) = D_1(a) + D_2(b) = \lim_v((a, b). \phi_v - \psi_v.(a, b)) \quad (a \in A, b \in B)$$

چون D یک مشتق است پس،

$$D[(a, b).(c, d)] = D(a, b).(c, d) + (a, b).D(c, d) \quad (a, c \in A, b, d \in B)$$

$$= \lim_v[(a, b). \phi_v - \psi_v.(c, d)].(c, d) + (a, b). \lim_v[(c, d). \phi_v - \psi_v.(c, d)]$$

$$= \lim_v[(a, b).(\phi_v - \psi_v)(c, d)] + \lim_v[(a, b).(c, d). \phi_v - \psi_v.(a, b).(c, d)]$$

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

پس نتیجه می گیریم که:

$$\lim_v[(a, b).(\phi_v - \psi_v).(c, d)] = \circ \quad (a, c \in A, b, d \in B)$$

بنابراین داریم:

$$D(a, b).(c, d) = \lim_v[(a, b).\psi_v - \psi_v.(a, b)].(c, d) \quad (a, c \in A, b, d \in B) \quad (15)$$

چون X یک $A \oplus B$ - مدول دو طرفه و بanax و شبه یکانی است از عبارت بالا

نتیجه می گیریم که:

$$D(a, b) = \omega^* - \lim_v[(a, b).\psi_v - \psi_v.(a, b)] \quad (a \in A, b \in B), \quad (16)$$

بنابراین D بطور ω^* - تقریباً درونی است.

توضیح اینکه چگونه (15) رابطه (16) را نتیجه می دهد به شرح زیر است. فرض

کنید $D(a, b).(c, d) = \lim_v(\psi_v).(c, d)$ پس $\psi_v = (a, b).\psi_v - \psi_v.(a, b)$. می خواهیم

نتیجه بگیریم که (16) را نتیجه می دهد. اما این تساوی به معنی زیر است که برای

هر x متعلق به X

$$\langle x, D(a, b) \rangle = \lim_v \langle x, \psi_v \rangle$$

چون X در تساوی $(A \oplus B).X.(A \oplus B)$ شبیه یکانی است

پس برای x از X داریم، $a_1 \in A \oplus B$ و $b_1 \in A \oplus B$ که $x = a_1.z.b_1$

داریم:

$$\langle x, D(a, b) \rangle = \langle a_1.z.b_1, D(a, b) \rangle = \langle z, b_1.D(a, b).a_1 \rangle$$

بنا بر پیوستگی ضرب و اینکه رابطه بالا برای هر عضو از $A \oplus B$ بقرار است داریم:

$$\langle z, b_1.D(a, b).a_1 \rangle = \lim_v \langle z, b_1.\psi_v.a_1 \rangle$$

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

$$= \lim_v < a \backslash . z . b \backslash , \psi_v > = \lim_v < x , \psi_v >$$

از طرفی چون $< z , b \backslash . D(a, b) , a \backslash > = < x , D(a, b) >$ پس:

$$< x , D(a, b) > = \lim_v < x , \psi_v >$$

$$\square . D(a, b) = \omega^* - \lim_v (\psi_v)$$

۶.۵ قضیه. اگر $A \oplus A$ تقریباً میانگین پذیر باشد، آنگاه A دارای همانی تقریبی دو طرفه است.

برهان. فرض می کنیم $X = A \oplus A$ و با تعریف زیر X را تبدیل به یک $-A$ -مدول

دو طرفه بanax می کنیم:

$$(a, b).x = a.x \quad , \quad x.(a, b) = x.b \quad (x \in X, a, b \in A)$$

در اینصورت $D : A \oplus A \rightarrow X$ با ضابطه $D(a, b) = a - b$ یک مشتق است، بنابراین

چون $A \oplus A$ تقریباً میانگین پذیر است پس طبق قضیه ۵.۲ $A \oplus A$ تقریباً انقباض پذیر است، تور (x_i) در X موجود است بقسمی که:

$$D(a, b) = a - b = \lim_i [(a, b).x_i - x_i.(a, b)] \quad (a, b \in A)$$

پس:

$$a - b = \lim_i (a.x_i - x_i.b) \quad (a, b \in A)$$

به خصوص اگر $b = \lim_i x_i b$ داریم، $a = \lim_i a.x_i$ و اگر $a = \lim_i x_i a$ داریم،

بنابراین تور (x_i) یک همانی تقریبی دو طرفه است. $\square$

فرض می کنیم A یک جبر بanax تقریباً میانگین پذیر است، پس طبق [12]، A دارای یک همانی تقریبی یک طرفه است. حال شرایطی روی A ایجاد می کنیم که A دارای

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

یک همانی تقریبی دو طرفه شود.

فرض کنیم τ توپولوژی تولید شده بوسیله نیم نرم های $P_a : A \rightarrow R$ با ضابطه

$$.b \in A \text{ باشد که } P_a(b) = \|ab\|$$

۶.۶ لم. فرض کنیم که A دارای یک همانی تقریبی چپ (راست) ضعیف است،

آنگاه A دارای یک همانی تقریبی چپ (راست) می باشد.

توجه کنید که تور (a_α) در A را یک همانی تقریبی چپ ضعیف گوئیم اگر برای هر f

$$\text{از } A^* \text{ و } b \text{ از } A \text{ داشته باشیم, } f(a_\alpha b) \rightarrow f(b)$$

برهان. **لم ۲.۱** از [12]. $\square$

۷.۶ قضیه. فرض کنیم که A تقریباً میانگین پذیر است و τ از توپولوژی ضعیف

روی A قویتر است (یعنی $\tau \subseteq \tau_\omega$). آنگاه A دارای یک همانی تقریبی دو طرفه است.

برهان. فرض کنیم $X = A \oplus A - A$ به عنوان یک مدول دو طرفه بازخ با ضرب

تعریف شده در قضیه ۵.۶ باشد.

در قضیه ۴.۶ مشاهده کردیم که برای مشتق $D : A \oplus A \rightarrow X$ ، تور (ψ_v) در X

موجود است بقسمی که:

$$D(a, b).(c, d) = \lim_v [(a, b).\psi_v - \psi_v.(a, b)].(c, d)$$

معادله بالا را برمشتق D با ضابطه زیر اعمال می کنیم، بدست $D(a, b) = a - b$

می آوریم:

$$(a - b).d = \lim_v (a.\psi_v - \psi_v.a).d$$

این معادله به این معنی است که برای هر $\epsilon > 0$ از مرحله ای به بعد در تور (ψ_v)

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

داریم:

$$\|[(a - b) - (a.\psi_v - \psi_v.b)].d\| < \epsilon$$

و این نشان می دهد که $a.\psi_v - \psi_v.b$ در توپولوژی τ به $(a - b)$ میل می کند (از P_d استفاده شد). حال چون $\tau \subseteq \tau_\omega$ ، پس برای هر همسایگی از $a - b$ مثل V در توپولوژی τ_ω بدست می آوریم که $V \in \tau$ ، پس:

$$a - b = \text{weak-lim}_v (a.\psi_v - \psi_v.b)$$

بنابراین (ψ_v) یک همانی تقریبی ضعیف دو طرفه می باشد. بنابر لم ۶.۶ یک همانی تقریبی دو طرفه برای A بدست می آوریم. پس A دارای یک همانی تقریبی دو طرفه است. $\square$

۶.۸ قضیه. فرض کنیم $span\{aa^* : a \in A, a^* \in A^*\}$ در چگال است به طوری که A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است، یا اینکه

اینگاه A دارای همانی تقریبی دو طرفه است. طبق قضیه گلدشتاین چون X در A^* با توپولوژی ω چگال است پس D مشتق است.

طبق قضیه گلدشتاین چون X^{**} در $A \oplus A$ بتوی $D : A \oplus A \rightarrow X = A$ دارای همانی تقریبی دو طرفه است. فرض کنیم دو شرط اول از قضیه برقرارند و $D : A \oplus A \rightarrow X^{**}$ را تابعی از $A \oplus A$ بتوی X^{**} در نظر می گیریم پس مانند قضیه ۴.۶، تور (ξ_v) در X^{**} موجود است بقسمی که

$$D(a, b).c = \lim_v (a.\xi_v - \xi_v.b).c$$

و بعلاوه $(a.\xi_v - \xi_v.b)$ برای هر a, b از A ، کراندار است (طبق فرض روی A).

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

به ازای هر c از A^* و هر c^* از A داریم

$$\langle D(a, b), cc^* \rangle = \lim_v \langle a.\xi_v - \xi_v.b, cc^* \rangle$$

و از این رو برای جمع های متناهی $c_1c_1^* + c_2c_2^* + \dots + c_kc_k^*$ برقرار است. اما چون

واز این رو برای جمع های متناهی $c_1c_1^* + c_2c_2^* + \dots + c_kc_k^*$ برقرار است. اما چون $span\{aa^* : a \in A, a^* \in A^*\}$ در A^* چگال است،

: پس

$$D(a, b) = \omega^* - \lim_v (a.\xi_v - \xi_v.b)$$

و یا اینکه $(a - b)^* = \omega^* - \lim_v (a.\xi_v - \xi_v.b)$ که دوباره مثل قضیه قبیل و با توجه به

لم ۶.۶ یک همانی تقریبی دو طرفه برای A بدست می آید.

قسمت دوم قضیه نیز به همین صورت اثبات می شود ولی در آنجا D را بتوی X در

نظر می گیریم که اثبات راحتراست. $\square$

۹.۶ نکته. اگر A^* با اعمال معمولی مدولی اساسی^۱ باشد (یعنی

شرط اول در قضیه ۸.۶ برقرار می شود، چون

$$\langle D(a), b.a^*.c \rangle = \lim_v \langle \phi_v, b.a^*.c \rangle$$

که داریم، $a^*.c \in A^*$ و چون

$$\{b.a^*.c : b, c \in A, a^* \in A^*\} \subseteq \{aa^* : a \in A, a^* \in A^*\}$$

و $A^* = \overline{A.A^*.A}$ پس به جای شرط اول در قضیه ۸.۶ از این شرط که A^* اساسی

است نیز استفاده کرد.

قضیه ۸.۶ برقرار است وقتی که A تقریباً میانگین پذیر و انعکاسی باشد، زیرا اگر

¹essential)

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

(e_i) یک همانی تقریبی راست برای A باشد، داریم:

$$\langle a, a^* \rangle = \lim_i \langle a^*, ae_i \rangle = \lim_i \langle e_i a, a \rangle$$

حال چون A انعکاسی است ($A^{**} \cong A$) پس $\overline{span}^{\omega^*} \{cc^*\} = A$ و از این رو طبق

قضیه مزور با نرم در A^{**} چگال است.

هر چند تا کنون هیچ مثالی از یک جبر بanax تقریباً میانگین پذیر انعکاسی نامتناهی بعد شناخته نشده است، حتی در [11] در مورد جبرهای بanax میانگین پذیر انعکاسی حدس زده شده که این نوع جبرها متناهی بعد می باشند.

۱۰.۶ قضیه. فرض کنیم $M = cl(span\{aa^* : a \in A, a^* \in A^*\})$. فرض کنیم

A بطور کراندار تقریباً میانگین پذیر است و فرض کنیم M بوسیله یک زیرمدول در A^* تکمیلی می شود (یعنی زیرمدولی مثل N از A^* موجود است که $A^* = M \oplus N$) آنگاه A دارای یک همانی تقریبی دو طرفه می باشد.

برهان. فرض کنیم که N یک زیرمدول تکمیل کننده M باشد یعنی

a . با توجه به تعریف M ، عمل چپ A ، N را پوچ می کند، یعنی برای

از A و n از N داریم، $a.n = 0$. چون اگر $a.n \neq 0$ آنگاه $M \cap N \neq 0$ که متناقض با

$A^* = M \oplus N$ می باشد.

حال فرض می کنیم $D(a, b) = a - b$ با ضابطه $D : A \oplus A \rightarrow A^{**}$ تعریف شده

است.

و نیز فرض کنیم $A^{**} \rightarrow \frac{A^{**}}{N^*}$ پس $A^{**} = M^* \oplus N^*$ نگاشت

خارج قسمتی باشد.

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

چون $\frac{A^{**}}{N^*} = \frac{M^* \oplus N^*}{N^*} \cong \frac{M^*}{M^* \cap N^*} \cong \frac{M^*}{\circ} \cong M^*$ در نظر می گیریم،

عنی $\varphi : A^{**} \rightarrow M^*$.

φD و $(I - \varphi)D$ به ترتیب مشتقهایی به توی M^* و N^* می باشند.

برای اثبات مشتق بودن φD و $(I - \varphi)D$ ابتدا باید ثابت کنیم که $\frac{A^{**}}{N^*} \cong M^*$

هر دو یک $-A \oplus A$ مدول دو طرفه می باشند.

را با ضرب A^{**} را با ضرب $-A \oplus A$ به یک $a^{**}.(a, b) = a^{**}.b$ و $(a.b).a^{**} = a.a^{**}$ مدول دو

طرفه تبدیل می کنیم.

ضرب $\frac{A^{**}}{N^*}$ را این گونه تعریف می کنیم:

$$(a, b).(a^{**} + N^*) := a.a^{**} + N^* , \quad (a^{**} + N^*)(a, b) := a^{**}.b + N^*$$

به وضوح ثابت می شود که φD و $(I - \varphi)D$ مشتق می باشند.

چون عمل چپ A روی N صفر است، پس عمل راست A روی N^* نیز صفر می

شود.

چون A تقریباً میانگین پذیر است پس دارای یک همانی تقریبی راست است. پس $(I - \varphi)D$ تقریباً درونی است ((a_α) در A یک همانی راست است پس،

$$.((I - \varphi)D(a, b).(a_\alpha + M^*) \rightarrow (I - \varphi)D(a, b))$$

از طرفی برای $\varphi D : A \oplus A \rightarrow M^*$ نیز طبق قضیه ۶.۸ داریم، تور (ξ_i) در M^*

موجود است بقسمی که:

$$\varphi D(a, b) = \omega^* - \lim_i [(a, b).\xi_i - \xi_i.(a, b)] \quad (a, b \in A)$$

بنابراین چون $D = (I - \varphi)D + \varphi D$ بطور ω^* -تقریباً درونی است.

فصل ۶ میانگین پذیری تقریبی جمع های مستقیم و وجود همانی های تقریبی

بنابراین مثل قضایای قبل A دارای یک همانی تقریبی دو طرفه می باشد. $\square$

[پایان]

فصل ۷

پیوست

واژه نامه

<i>A-bimodule</i>	مدول دو طرفه A
<i>Approximate Identity</i>	همانی تقریبی
<i>Approximately Amenable</i>	میانگین پذیر تقریبی
<i>Approximately inner</i>	تقریباً درونی
<i>Approximation Property</i>	خاصیت تقریب

فصل ۷ پیوست

<i>Canonical</i>	معارف (کانونی) .....
<i>Complemented</i>	کامل شده .....
<i>Derivation</i>	مشتق .....
<i>Inner Derivation</i>	مشتق درونی .....
<i>Directed</i>	جهت دار .....
<i>Dual</i>	دوگان .....
<i>Epimorphism</i>	بروریختی .....
<i>Equivalent</i>	هم ارز .....
<i>Left Identity</i>	همانی چپ .....
<i>Homomorphism</i>	همریختی .....
<i>Idempotent</i>	خودتوان .....
<i>Inverse</i>	وارون .....
<i>Isomorphism</i>	یکریختی .....
<i>Multiplication Operator</i>	عملگر ضرب .....
<i>Net</i>	تور .....
<i>Norm</i>	نرم .....
<i>Power</i>	توان .....
<i>Projection</i>	تصویر .....

فصل ۷ پیوست

<i>Projective Tensor Norm</i>	نرم تانسوری تصویری
<i>Reflexive</i>	انعکاسی
<i>Goldstine Theorem</i>	قضیه گلدشتاین
<i>Weak Topology</i>	توبولوژی ضعیف
<i>Weak* Topology</i>	توبولوژی ضعیف *
<i>Unital</i>	یکانی
<i>Weak Approximate Identity</i>	همانی تقریبی ضعیف

مراجع

- [1] . F.F.Bonsall,J.Duncan,Complete Normed Algebras , Springer - Verlag New York ,1973 .
- [2] . H.G.Dales,Banach Algebras and Automatic Continuity,Clarendon Press,Oxford,2000.
- [3] . H.G.Dales,F.Ghahramani,N.Gronbak,Derivation into iterated duals of Banach algebras,Studia Math.128(1998) 19-54.
- [4] . H.G.Dales,A.T.M.Lau,D.Strauss Banach algebras on semigroups and their compactification,Mem.Amer.Math.Soc.(2008)1-201
- [5] . H.G.Dales,R.J.Loy,Zhang,Approximate Amenability for Banach sequence algebras,Studia Math,177(2006) 81-96.
- [6] . M.M.Day,Amenable semigroup,Illinois J.Math 1(1957) 509-544.
- [7] . R.S.Doran,J.Wichman,Approximate Identities and Factorization in Banach Modules,Lecture Note in Math.Vol.768.Springer-Verlag ,New York 1976.
- [8] . J.Duncan , I.Namioka,Amenability of inverse semigroups and their semigroup algebras,Proc.Roy,Soc.Edinburgh sect,A80 (1978) 309-321.
- [9] . J.Duncan,A.L.T Paterson,Amenability for discrete convolution semi-group algebra,Math.Scand.66(1990) 141-146.

- [10] . J.Feinstein,Strong Ditkin algebras without bounded relative units
Int.J.Math.Sci.22(1990) 437-443.
- [11] . J.Gale,T.J.Ransford,M.C.White,Weakly compact homomorphism,
Trans.Amer.Math,Soc.331(1992) 815-824.
- [12] . F.Ghahramani,R.J.Loy ,Generalized notion of amenability. J.Funct.Anal.208(2004)
229-260.
- [13] . F.Ghahramani,R.J.Loy,Y.Zhang ,Generalized notion of amenability,
II.J.Funct.Anal.254(2008) 1776-1810.
- [14] . F.Ghahramani,R.Stoke,Approximate and pseudo-amenableability of the
Fourier algebra A(G).Indiana Univ.Math.J (2007) 909-930.
- [15] . F.Ghahramani,Y.Zhang,Pseudo-amenable and pseudo-contactible
Banach algebras,Math.Proc.Cambridge Philos,Soc 142(2007) 111-123.
- [16] . F.Gourdeau,Amenability of Lipschitz algebras,Math. Proc.Cambridge
Philos,Soc.112(1992) 581-588.
- [17] . A.Ya.Helemskii,The Homology of Banach and Topologiacal Alge-
bras,Kluwer ,Dordrecht,1989.
- [18] . B.E.Johnson,Cohomology in Banach algebras,Mem.Amer.Math.Soc.127(1972).
- [19] . M.Lashkarizadeh,H.Samea,Approximate amenability of certain semi-
group algebras,Semigroup Forum 71(2005) 312-322.

فصل ۷ پیوست

- [20] . K.A.L.White ,Amenability and ideal structure in some Banach sequence algebras.J.London.Math.Soc.68(2002) 444-460.
- [21] . P.C.Curtis,The Structure of The Amenable Banach Algebras.
- [22] . Volker Runde,Lectures on amenability,Springer 2002.
- [۲۳] . آنالیز تابعی، والتر رودین، ترجمه دکتر علی اکبر عالم زاده ، نشر علوم نوین ، چاپ اول اسفند ۱۳۸۲ .

Abstract

This thesis based upon the following paper :

F.Ghahramani,R.J.Loy ,Generalized notion of amenability.

J.Funct.Anal.208(2004) 229-260.

In this thesis we investigate the notion of approximate amenability,

contractibility and their relations.

Keywords

Amenable Banach algebra, Approximately amenable Banach algebra,

Approximate identity, Derivation.